

V. Lišauskas
31 Horwood Ave.
Brooklyn 8, N.Y.

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, gegužės (May) 24 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 18 (292)

Gražinkime knygą į savo namus

Jonas Vaidelys

Gegužės mėnuo — gražiausias ir maloniausias metų mėnuo — skirtas motinos pagerbimui. Bendruomenė, susitarusi su Kultūros Fondu, gegužės mėnesį pasirinko lietuviškos knygos mėnesiu. Siemet ir ateity, kol tai pavirs mums gražia tradicija.

Koks gražus ir prasmingas su-derinimas gegužyje. Motina, lietuvi motina, Didžioji Motina ir lietuviška knyga.

Kai žmogus suprato, kaip savo mintį raštu perduoti kitiems, nevarbu — ar tai ieroglifais, danti-raščiu ar finikių raidynu, susy-kyk baigėsi glūdi ir tamsi šimtų tūkstančių metų trukusi nežinia ir prasidėjo civilizacija, tokiu trumpu laiku atvedusi mus iš urvino žmogaus landynės per egiptiečių, kinų, Babilono, graikų, romėnų kultūras iki atominio amžiaus laimėjimų. Mes turime viską: radiją, televiziją, spausminius lėktuvus, atominius povandenius laivus ir dešimtis ar šimtus kitų panašių dalykų, bet visa tai tik dideli ir nuostabūs mokslo laimėjimai, kurių visų pradžia — knygoje.

Mums, lietuviams, knyga dar brangesnė. Lietuviška knyga — mums visai kaip motina. Ji pažadino mus iš sūtemų ir lenkiško tvalko 16-jo šimto vidury, prindama mums, kad esame savarankiška ir teisė į savo kultūrą turinti tauta, ji vėl pažadino mus iš tautinio letargo 19 šimto. pa- baigoje. Šiuo atžvilgiu nėra kitos tautos, kurioje knyga būtų suva- dinusi tokį didelį vaidmenį, kaip lietuvių tautoje, o taip pat nėra palyginimo niekur kitur, kur tik bežiūrėsimė, kad už teisę turėti savą knygą būtų mokama krauju ar kalėjimu ir katorgos kanciomis, kaip tai moko mūsų spaudos draudimo meto veikėjai ir kny- gnešiai.

Esame vėl mirtiname pavojuje. Lietuvoje pasilikusieji žiūri į mus su viltimi, kad mes gal kaip nors išsilaikysime kultūriškai tvirti patys ir išsaugosime tas kultū- rines vertybes, kurios jms išplė- šiamos su šaknimis. Naujieji oku- pantai gudresni už senuosius. — Ane norėjo lietuviškam žodžiui duoti tik rusišką raidyną. Šie nu- matę žymiai toliau: jie lietuvišką žodį įlinkė rusiškąjį propa- gandan, nukreipdami jį prieš pa- čią tautą. Mokyklos, bibliotekos, laikraščiai, leidyklos — visa rusi- škosios propagandos tarnyboje. — Nusikračius okupantų, visas tas propagandinis ir tautą žlugdantis šlamštas bus pašalintas iš mokyk- lų ir bibliotekų, kaip karčiausi nuodai, kaip baisių dienų kenks mingiausia liekana. Liks tuštuma, kuriai mūsų išsaugotos verty- bės bus daug reikalingesnės, negu mes patys, sunykę ir susenę emi- gracijoje.

Bet neatrodo, kad mes pateisin- tume ten pasilikusiųjų viltis. — Gerbūvio kirminas pagrauzė mus, ir mes baigiame prarasti visa, ką gero atsinešėme iš Lietuvos: ir nuosirdų susirūpinimą savo tau- tos ateitimi, ir atsivežtas kultūri- nes vertybes, ir — netgi teisę va- dintis kultūringais žmonėmis.

Didžiojo pasitraukusiųjų iš Lie- tuvos masė inteligentija jokiū būdu nesudaro mažumos. Į vaka- rus pasitraukė dešimtys teatrų, menininkų, žurnalistų, rašytojų, tūkstančiai mokytojų, karininkų, valdininkų, daugybė kitų profesij- ų žmonių, kurie Lietuvoje baigė

aukštesniausias ir aukštąsias mo- kyklas ir kuriems, atrodo, būtų įdomu ne tik kasdieninė rutina darbe ir namuose, bet ir platesnis žvilgsnis į gyvenimą ir pasaulį. Užėkime į jų butus: puikūs bal- dai, televizija, nesibaigiantys paš- nekesiai, kiek mokėta už namus, kodėl parduoti anieji ir pirkti ši- tie, kuriame banke didesni procen- tai ar kurios firmos automobilis geresnis. Apsidairykite knygų spintos, bent knygų lentynos, ir nustebinsime: knyga neįdomi ir jai vietos nėra. Iš šimtų mūsų inte- ligitų namų ne tik dingusi meilė knygai, bet ir savigarbos jausmas knygai vietos namuose surasti, nors dėl kvapo ir tuo pasirodyti kultūringais žmonėmis.

Užėkime į leidyklas ir pasidai- rykime. Visos jos vos alsuoja, da- lis jau sustabdžiusios leidimą. Pa- sikalbėkime apie knygą — nesle- piamas pesimizmas. Pasikalbėki- me apie skaitytojus — pilkas žmo- gus, niekad nesidangstęs aukštais titulai ir nešukavęs savo patrio- tizmo. Iš visų rašytojų, tik apie dešimt žinomi knygų bičiulių še- moje, iš visų žurnalistų tik koks pustuzinis, iš menininkų težinomi vos pora, negeriau ir iš muzikų. Teisingai kartą pratarė J. Tys- liava: lietuvių daugiau knygų ne- skaito, jie skaito pinigų. Juo ge- riau materialiai išsitaisę tautietis, juo prasciau pas jį knyga, tai kny- gai, kuri jį išvedė į žmones ir už- tikrino gerbūvį, netgi svetimoje šalyje. Iš visų gydytojų, jau prak- tiška besiverčiančių šiame krašte, tik pustuzinis randamas knygų bi- čiulių šeimoje, iš visų inžinierių, neblogai įsitaisiusių artimoje darbo srityje, dar mažiau. Knyga neįdomi net tiems, kurių tiesiogini- nis uždavinys rūpintis lietuvių kultūra. Knygos bičiulių šeimoje nėra Vliko žmonių, nėra nei diplo- matų, reta kregždė koks tautietis iš Laisvės Komiteto, knyga ne- reikalinga ir ALTO žmonėms...

Šitokių metu Bendruomenės ir Kultūros Fondo pastangos griebtis visko, kad tik knyga galėtų al- suoti bent pilkajam mūsų žmogui, yra didžiai prasmingos ir vertos visokios paramos. Susigėskime, jei neturime meilės savai knygai, ir įsileiskime šia proga knygą į savo namus. Dar šiandien pat nu- eikime į baldų parduotuvę ir nu- sipirkime gražią knygoms lentyną ir joje priglauskime bent keliolika knygų, kurios mums atrodys ver- tingiausios. Nestusigundykite or- ganizatorių šauksmui bent vieną knygą nusipirkti šio mėnesio pro- ga. Kiekvienas esame pajėgūs nu- pirkti ištais leidyklas, todėl bent keliolikai knygų pradarykime du- ris.

Ir dar viena: šitaip darydami, negalvokime, kad šita proga pa- remiame lietuvišką knygą ir kny- gų leidyklų darbą. Nes paremiame ir praturtinamė patys save. Viskas, ką turime savo namuose, yra lengvai įgyjamas ir mažai vertingas. Didžiausias vertybės yra mūmuse, ir jų niekas už pini- gą nenupirks. Neleiskime joms su- nykti, nes niekad jų paskui neat- gausime. O be knygos, visa tai mūmuse, kaip diegas be saulės ir vandens, tik skurs ir nyks, nive- liuodami mus iki masių lygmenis.

Iš viso pasaulio

Lietuvoje ir kituose okupuotose kraštuose bolševikai sąmo- ningai sužlugdė žemės ūkį, kad pavergtųjų kraštų gyventojus ba- du išmarinus. Kaip iš komunisti- nės spaudos patiriama, pav., Lie- tuvoje beveik pusė dirbamos žemės prieškarinio ploto dirvonauja, o likusi dirbama žemė yra taip nualinta, kad derlius pasibaisėti- nai krito. Tas pats ir su gyvulių ūkiu. 35 ha žemės plotui propor- cingai tenka vos viena, vėjo pu- čiama, karvutė.

Bet tai dar ne viskas. Visas derlius, kuris sugraibstomas kol- chozuose, duoklių pavidalu atiten- ka Maskvai, o vargšai kolchozi- ninkai yra verčiami tenkintis pat- vorių žolėmis ir menkavertėmis nuotrupomis. Išvarginti ir bado grąsomi, žmonės didžiujame ser- ga. Džiova, šmeklos pavidalu, tie- siog ir skina tiek jaunus, tiek ir senesnio amžiaus žmones. Išnyku- siųjų vietos užima atvykėliai iš Rusijos gilumos. Šito pasėkoje, rusiškai kalbančių skaičius oku- puotuose kraštuose didėja ir Mas- kvos viešpačiai trindami rankas džiaugiasi, kad jiems geriau sekasi tvarkyti užimtus kraštus ir tau- tas, nei Rusijos carams.

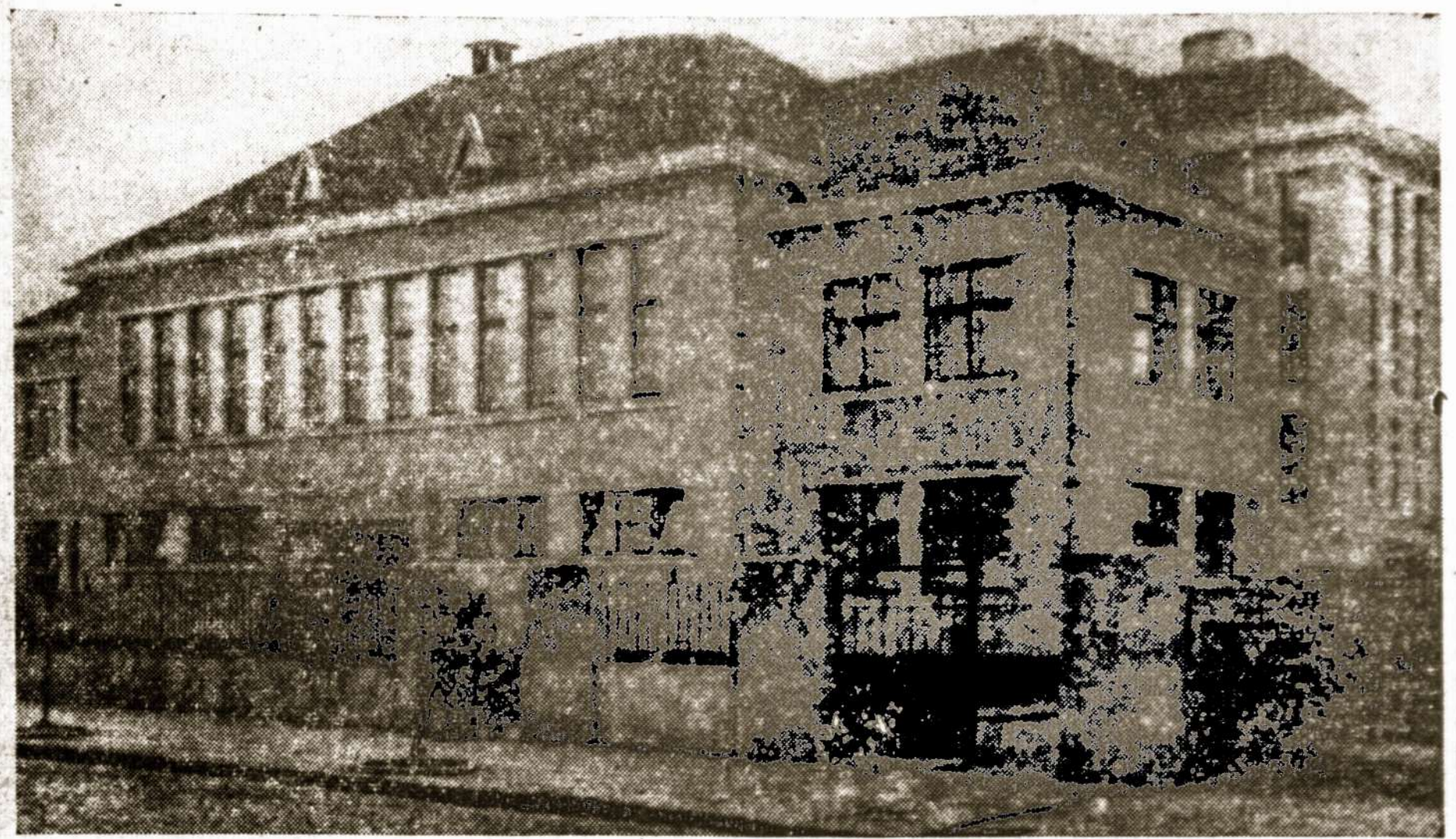
Ir štai, kada rusų okupuotose kraštuose genocidas siaučia, lais- vę mylinčio žmogaus galvoje tie- siog netelpa mintis, kaip laisvų Europos vakarų valdovai gali spausiti tokiems žmogžudžiams rankas, o karaliai ir karalėnės priimti iš jų rankų dovanas, atsi- ėjusias milijonus gyvybių. Jei ir toliau šitaip palankiai žmogū- džiai bus sutinkami, tai nereikia būti ir pranašu, kad laisvos Euro- pos vakarų valstybės neilgai lais- vės džiaugsis. Ir tenesistebi laisvę darbo srityje, dar mažiau. Knyga neįdomi net tiems, kurių tiesiogini- nis uždavinys rūpintis lietuvių kultūra. Knygos bičiulių šeimoje nėra Vliko žmonių, nėra nei diplo- matų, reta kregždė koks tautietis iš Laisvės Komiteto, knyga ne- reikalinga ir ALTO žmonėms...

DEMOKRATAI PAS FAŠISTUS
VT pirmininkė p. E. Devenie- nė, grįžusi iš Romos kelionės, — daug smulkmenų patiekė lietuviš- kai spaudai. Bet vieną "smulk- meną" ji pamiršo, būtent, kai su Vliko pirm. p. J. Matulioniu lan- kėsi Ispanijos Ambasadoje prie Šv. Sosto.

Prisimenant per metų eilę liau- dininkų prieš Franko panaudotą žodyną, kuris sudarytų pusę ko- munistinio leksikono ir tas pamaz- gas, kurios buvo supiltos ant Fran- ko ir jo valdžios, darosi supranta- ma, kodėl ji šį "trefną" žodį ven- gė ištarti. Argi tai ne gyvenimo ironija!

Stasys Lozoraitis,
Lietuvos Diplomacijos šefas,
birželio 2 d. atvyksta į Ameriką.

Panevėžio pradinė mokykla Nr. 3. Mokykla statyta 1935 m. Joje mokėsi 560 mokinių. Turėjo cen- trinį šildymą, puikią salę, pirtį, valgyklą ir kitus patogumus. Iš P. Bliumo rinkinio.

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo S. Varnys

RENGIASI NAUJAI "MISJAI"

Sovietų ir bendrai Europos spau- doje netrūksta pranešimų ir spė- liojimų, kad vėliau ar anksčiau Sovietų vadai, Bulganinas ir Chru- ščevas, bus pakviesti viešnagai — Vasingtone, kokią jie yra turėję Londone. Esą, dabartiniai Sovietų politikos vairuotojai turį ypatingų simpatijų JAV-bių prezidentui Eisenhoweriui ir tikimasi, kad šis, laimėjęs rinkimus antram ter- minui, tikrai neatsisakys pakvies- ti Kremliaus "bosus" į JAV.

Turint galvoje anglų nuolatinį spaudimą į šio krašto diplomati- nius ir politinius sluoksnius pa- keisti savo nusistatymą Sovietų Rusijos atžvilgiu, toki spėjimams ir tvirtinimams daugelyje, o ypač pavergtuosiuose, kelia nemaža su- sirūpinimo. Iš visų pasitarimų, kurie iki šiol vyko tarp vakarų demokratinių kraštų atstovų ir Kremliaus diktatorių, laimėtojai išėjo Bulganinas ir Chruščevas. — Ypač daug buvo laimėta propagan- dos srityje, nes šiandien pati po- puliariausia tema, yra taikos klaui- mas, kurį sovietai labai vykusiai išnaudoja savo politiniams tiks- lams bei siekimams.

INFLIACIJA

Didieji šio krašto ekonomistai ir ūkinio gyvenimo žinovai savo pranešimuose ir kalbose šiandien dažnai užsimena apie galimą ekonominę krizę, kurią tokias atve- jais iššaukia visa eilė ekonominių, o dažnai ir politinių negalavimų. Ekonominį klausimų ekspertai šiandien sustoja ties trimis tokio- mis priežastimis: gaminių kainų iškilimu, prekių pertekliumi ir stoka reikiamų rinkų.

Pirmąsias dvi priežastis iššau- kia paskutinioji: stoka rinkų. Gi ši savo ruožtu yra surišta su visa eile politinių klausimų, kurie ne- leidžia JAV-bėms išplėsti preky- bos su pačia Sovietų Rusija ir jos satelitais. Atrodo, kad anksčiau ar vėliau teks pasirinkti vieną kūrį krizę — ekonominę ar politi- nę, nors šio krašto gyventojai ir politiniai vairuotojai labai gerai žino vienos ir kitos rezultatus. Tačiau, kol rytais ir vakarams aktualu yra laimėti laiko, dides- nių ekonominių sukrėtimų netek- tų laukti, nes tai reikštų pradžių ir politinės krizės.

SVEIKA EKSPERTŲ NUOMONĖ

Šio krašto priešamerikinės vei- klos komitetas kreipėsi į 39 sovie- tų politikos ir komunistų — bolš- evikų taktikos žinovus, kad jie pa- reikštų savo nuomonę dėl dabarti- nių Sovietų Rusijos valdovų daro- mų politinių "vingių". Į klausimą atsakė buvę komunistų partijos nariai, pabėgę aukšti NKVD ir raudonosios armijos karininkai, Sovietų politikos ekspertai, dirbą įvairiuose šio krašto universite- tuose ir kit.

Visų užklaustųjų atsakymas buvo tokis: šių dienų Kremliaus valdovų taktika esanti pati pavojingiausia. Niekada dar taip gud- riai komunistas nesiveržė į lais- vas tautas, kaip šiandien. Vaka- riečiai turį budėti ir nepadaryti klaidų, kurios ateityje galinčios brangiai kainuoti. Jau pats faktas, kad šio krašto politiniai vairuotojai randa reika- lo plačiau studijuoti dabartinę Sovietų šalčio karo "strategiją", rodo, kad yra norima neišvengti neapdirumų, kurie dažnai pasi- klotodavo prieš gerą dešimtį me- tų.

DOKUMENTŲ VAGYSTĖS

Sensacingi pranešimai, apie do- kumentų ir kitų paslapčių išvogi- mą iš šio krašto karinių centrų ir slapty laboratorijų rodo, kad So- vietai savu laiku yra sugebėję pa- kankamai infiltruoti savo agentų į JAV-bių administraciją ir karo departamentą.

Komunistų agentų išiskverbi- mas į svarbesnės reikšmės įstai- gas, nebuvo atliktas be tam tikro užnugario. Mes patys labai gerai žinome, su kokiais formalumais ir biogratizmu susiduriama tvarkant net pačius elementariausius reika- lus. Ką gi kalbėti apie formalu- mus, kurie reikalingi atlikti, no- rint gauti darbą karinėse žinybo- se ir slaptose laboratorijose. Tai- gi, sovietų agentas, kuris buvo nu- matytas vienokioms ar kitokioms pareigoms, turėjo būti "nepastebi- mas" dešimties, o gal ir daugiau kitų pareigūnų, kurių tam darbui kandidatų atrinkdavo ir patik- rindavo.

NESEKMINGOS DERYBOS

Pasitarimai, kurie vyko tarp Sovietų Rusijos ir Prancūzijos vy-

riausių praėjusią savaitę Mas- kvoje, baigėsi be jokių konkrečių susitarimų. Galutinam komunika- te yra skelbiama, kad yra prieita prie kai kurių susitarimų preky- bos ir kultūrinio bendradarbiavi- mo srityje.

"Kultūrinis bendradarbiavi- mas", kaip reikia manyti, ir bus pats svarbiausias pasitarimų punk- tas, kurio Sovietų vadai šiandien siekia. Tik gaila, kad nei visi va- karų demokratinį kraštų politi- niai vairuotojai sugeba įžiūrėti to "kultūrinio bendradarbiavimo" reikšmę ir politiniam klausimam, kurių lemiamasis svarstis, daž- niausiai, nukrinta į raudonai nu- dažytą "taikos" svarstyklų lėkštę.

MASKVOS CIRKAS SU MIRUSIAIS

— Amnestija mirusiems, o ka- torga ir kalėjimas gyviesiems! — šūkis, kuriuo vadovaujasi Rusijos valdovai.

Chruščevas ir Bulganinas nu- kabino savo tėvą, saulę ir moky- toją Staliną nuo komunistinio ro- jaus skliautu, į kuriuos patys jį buvo iškėlę, ir išmetę į šiukšlyną, pradėjo naują erą — sulikviduo- tųjų amnestija. Ar gali būti kas nors žiauresnio ir šlykštesnio už amnestiją nuzudytiems? Tenka paabejoti, bet tai yra Rusijos ca- rų veidmainiškoji politinė tradici- ja — sušaudyti ar pakarti, o vė- liau, neva iš pasigailėjimo, sunai- kintą žmogų amnestuoti. Kas gi buvo tie Stalino sulikviduotieji? Nagi tokie pat, kaip Chruščevas su Bulganinu. Skirtumas gal tik- tas, kad anie nebuvo tokie uolūs ir už tai pakliuvo po Stalino da- lgiu, kai tuo metu Chruščevas su Bulganinu, būdami drausmingais asistentais — "Neukosnitelno", iš- liko gyvi ir dabar amnestuoja — tuos, kuriuos patys Stalinui padė- jo likviduoti.

Kokia nauda iš šito viso? Juk nuzudytieji nebeprisikels. Ar šita amnestija bus pradžiuogintus gi- minės? Betgi jos, pagal Stalino patvarkymą, buvo likviduotos kar- tu. Ir va, tik gerai išsižiūrėjus, pastebima, kad šitokia amnestija yra naudinga tik Chruščevui ir Bulganinui, tikslu prisimeškierioti daugiau mulkių, kurių laisvame pasaulyje netrūksta, ir kita ver- tus, tai kaip nors pasirodyti ge- rais prieš 200 milijonų į visišką desperaciją patekusių vergų, kad pakėlus jų darbingumą.

LIETUVA

Kazys Inčiūra

TĖVIŠKĖ

Niekur neišeisi, niekur iš laukų tu,
kur dangus toks melsvas, kaip melsvi linai.
Nors svetur ir auksu grįsti miestai būtų,
be tėvynės dūmų trokši tu tenai.

Iš nakties bažnyčion moterys būriais eis,
prie miestelio kojų apsiat susės.
Pasigersi žodžiais, sąmojais lengvaisiais,
nes gimtoji žemė lūpom jų šnekės.

Kai mergaitė leisis ežeran su nėsiais,
kai ji juoksis saulei dainą kai niūniuos, —
tavo širdį meilė ims dalintis, plėšys,
tartum balti paukščiai mėlynuos kalnuos.

Vakarui atėjus, brolis eis pro varčią,
armonikos raudos skris laukais lygiais.
Iš dangaus kris žvaigždės, paliks melsvą erčią
ir sukris į lauką liulantį rugiais.

Kils iš baltų rūkas, rūkas slinks papieviais. —
Kryžiaus kopytelė slėnyje pabuš. —
Žengs nuo kryžiaus Kristus, žengs medinis Dievas,
aplankys sodybas, saugos mūs laukus.

Kerpėjęs nuo liūčių, skeldėjęs nuo vėjų,
ant pečių neš kryžių, po našta linguos.
Tais pačiais keliais eis, knygnešiai, kur ejo
ir paguldė kaulus Sibiro snieguos.

Aplankys griuvėsius, kur dvarai kadaise,
baudžia vėdę, lėbūdavo vis,
kur po ryškėm klupo prie vaizdų nepaisę,
girdė juodą žemę kraujo srovėmis.

Aplankys už kaimo kartuvių kalnelį,
kur linguoja mėnuo debesų laive. —
Guli ten sukilę prieš valdovų valią,
jų veiduos žemėtuos žydi Lietuva.

Eis dar į sodybą. Motina prie lingės
vienatūrį rėksnį lopšine linguos:
— Lylia, varguolėli. Auk. Būsi petingas.
Josi ir parneši saulę mūs namuos. —

Plauks papieviais rūkas. Mėnuo guls už girių.
Kaime tretį kartą užgiedos gaidys.
Grįš klajūnės vėlės, karstuos grįš numirę —
vėl Rūpintojėlis savo kryžium grįš.

Veltui tavo mintys į svetur keliauja.
Saulė, nors šviesiausia, bus svetur tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos žemės saują,
nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

PAŠTININKAS BALANDIS

O. Alginienė

(Tėsynis)

— Gerai Julyte, gerai padarei.
Sveikinu, ponija Jule. Kas, jei ne
mes, moterys, kovos su girtuokliu
vimu!

— Ar tai vadinate girtuokliu-
vimu, jei per šventes išgertume
po stiklą — antrą.

— Kad to užtektų, bet kaip
pradedat, galo nebežinot. Kad rei-
kia namo važiuot — drebėk, arba
taxi samdyk.

— Vairuokite tada pačios žmo-
nos, kodėl visuomet mes.
— Taip ir būna neretai. Juk
per girtybę būna tos dažnos nelai-
mės.

— Aš ne vien dėl to kovaju su
svaigalais, — paėmė vėl balsą še-
imininkė. — Jeigu gyvename su
Dievu — turime atsisakyti šėtono
išmislių. Nes abiem tarnauti nega-
lima. Tad, kol aš šeimininkė savo
namuose, tol ant mano stalo alko-
holio nebus, nes jis visų nusikalti-
mų akstinas.

— Kad taip būtų, Kristus ne-
būtų padauginęs vyną, kuomet jo
pritrūko vestuvėse.

— Ten vynas buvo kasdieninis
gėrimas, kaip šit mano gaiva, gal
greičiau vaisių sunka.

— O Nojus, — įsikišo vienas
svečių. — Vos tik pasibaigė tva-
nas, iš džiaugsmo tuoj pasigimė
vynuoginė vyna, kurio pasigėręs,
nebežinojo nė kaip apsigėręs gu-
li. Dėl ko net sūnus pasibaurejo
ir pajukė tėvą. O juk Nojus bu-
vo Dievo numylėtas. Ir sūnų Cha-
mą už tėvo išjuokimą nubaudė,
padaręs jį juodaodžiu, iš kurio
paėjo visi juodaodžiai. Todėl dar
lig mūsų laikų jie yra visų rasų
nemėgiami.

— Išėina, kad to segregacijos

klausimo visai neturėtų būti.
— Žinoma, — patvirtino še-
imininkė. — Aš į tą klausimą žiū-
riu abejingai. Kai ateis laikas —
Dievas pats nuims nuo jų prakel-
kimą. Tada beveizint pasidarys
lygiateisiai ir patys taps gražesni.

— O už kokius nuopelnus mes,
baltaodžiai esame, taip sakant,
vyraujanti rasė?

— Nagi per Jafetą. Jauniaus-
ias Nojus sūnus pasigailėjo ne-
atsargiai apsigavusį tėvą. Jį ap-
klostė ir sergėjo.

— Aha, matot, ponios! Dievas
pats nori, kad girtuokliai būtų
globojami... Už ką ir Jafeto ainius
palaimino...

— Ką jūs! Nojus nebuvo giri-
tuoklis. Jis tik per nežinojimą
nukentėjo pirmą kartą. Gailėtis,
žinoma, turime kiekvienas, sek-
dami savo senolį Jafetą.

— O vis dėlto, be degtinės
mės nieko tikro nesužinosime —
pasakė vienas vyras, o kiti gar-
siai nusijuokė.

— Jeigu tik degtinės prisipylę
galime gudrūs tapti, tai prisipa-
žinkime, kad esame tuščiaagalviai.

— Juk ne į galvą pilame, bran-
giosios!

— Neverta ginčytis — prabilo
negirdėtas iki šiol moteriškas bal-
sas. — Antai bolševikiniam pra-
gare: maisto trūksta, žibalo lem-
poms trūksta, žmonės puspikliai
šala, o "vodkos" kiek nori. Be jos
negalėtų kailį lupiti žmogus žmo-
gui. Visi kankinimai be jos neat-
liekami, o mes dar ginčijamės, ar
galime be jos šventes švesti.

— Dėl apetito, tik dėl apetito.

— Žmogus valgo ne dėl apetito,
bet kad yra išalkęs, o kas taip
nedaro — ligos aplanko.

— O aš, ligai numarinti eisiu,
gal netoliese užčiuopsiu, kad ir ne-
didelį buteliuką "sevangryn", ar
ką.

— Ne, ne. Ten pat ir išgerk,
bet į mano namus neparnešk.

— Nereikia, Petrai, nereikia.
Jeigu žmona taip nusistačiusi —
apsiesime. Jos valia namuose.

— Tiek pritačiau įvairių žalu-
myčių. Ką vis vieną kumpį valgo-
te? Štai kalakutiena, o gal šal-
tienes? Krosnyje šiltai stovi šu-
tinti kopūstai ir dešra. Krienai
mano pačios tarkuoti.

— Aš laukiu tu tortų, antai.
Tavo darba mielai valgau.

— Neblogi yra ir kepsneliai.
Man, balandžiui, atrodo, kad
apsiryti taip pat nuodėmė, kaip ir
apsigerti. Tesizino, aš leikiu kitur.

Lietuviai kai vieši, tai ir dai-
nuoja. Nežinau, prie kurio namo
sustoti. Turbūt, kur balsingiau,
kad geriau girdėčiau.

— Už sugrįžimą į tėvynę, pra-
šau išgerti iki dugno. Sveiki!

— Už sugrįžimą į tėvynę Lie-
tuvą mes išlenksime taures, tik
ne už tą Michailovo "sugrįžimą į
tėvynę". Sveiki... O-o, kaip sti-
pri.

— Prisiminęs tą Michailovo
laikraštį, pasakyk bent, ar
pats jį skaitai?

— Pirmąjį gavęs, perskaičiau,
bet daugiau ne. Kaip tik gau-
nu, paėmęs dviem pirštų galais už
kampelio — švist į šiukšlių dėžę.

— Aš iš tolo pažįstu tą apska-
rusiais kraštais voką rusiško sti-
liaus rašyseną. Taip pat nieko ne-
laukęs pasiūnėu į šlamštus, nė
ant stalo nepadėjęs.

— O aš negaunu nė pamatyt,
mano žmona juos likviduoja.

— Mano gi žmona pradėjoje
įdomavosi, žinoma, kaip moteris,
labiausiai paveikslais. Bet apsi-
vylė. Sako, viskas kažkaip sveti-
ma, ne sava, net kalba su sveti-

Petras Vaičiūnas

NEMUNAS

Skaidriai, svajingai, pro kaimą, pro dvarą,
Nemunas bėgdamas vingi vis daro,

Tartum lietuvio mintis rūpestinga,
Tartum jis Baltijon kelio pristinga.

Kaip čia nubėgsi, ramiai nubanguosi:
Smėlys, kaip auksas, taip žalia krantuose!

Mylią prabėgai — vėl kalną aplenki,
Sveikink milžinkapį, džiaukis palanke.

Kalną pasieki — šimtai panoramų
Lepina Nemuną guodžiančiai ramų.

Birštono slėnin pro Prienų miestuką
Nemunus vingi karališkai suka.

Kiek čia tam Nemunui žaliojo lobio,
Kolei jis Punią valvorykšte globia!

Nemuno pievos — žiedų, kaip daržely!
Rodos, vaikai Nemunui želia!

Nemunui gera. Jis vos tivuliuoja.
Jį čia lietuvio daina taip liūliuoja.

Dar paviesėt čia! Nors vieną dar vingi!
Nemunus neskuba, bet ir netingi.

Skaidriai vingiuoja per ramią žemę —
Lai sau kiekvienas jėgų iš jo semia!

Lydi jį girios, bažnyčios ir svirtys...
Nemunui liūdna su Lietuva skirtis...

ROMANO KONKURAS

Dienraštis "Draugas" skelbia
šeštą ROMANO KONKURĄ. —
Skiriama tūkstantis dolerių pre-
mija.

1. Dienraštis "Draugas", talki-
ninkaujant "Draugo" Bendradar-
bių Klubui, skelbia naują lietu-
viško romano konkursą. Paskuti-
nė data konkursui skiriamos roma-
no rankraščių įteikti — 1956 m.
lapkričio 1 d.

2. Geriausia romanui skiriama
premija — 1000 dolerių.

3. Jury komisiją sudaro: Aldo-

na Augustinavičienė, Petras Bal-
čiūnas, Viktoras Mariūnas, kun.
Alfa Sušinskas ir Mykolas Venc-
lauskas.

4. Romano siūzetą pasirenka
patys autoriai. Romanas turi bū-
ti parašytas mašinėle, nemažesnis
kaip apie 200 romano formato pus-
lapių.

5. Kūrinius siųsti adresu: Ro-
mano Konkurso Komisija, "Drau-
gas", 2334 So. Oakley Ave., Chi-
cago 8, Ill.

6. Sprendimo bešališkumui pa-

Minija vėl išsiliejo. III-jų veikslių pjesė. Bus statoma bir-
želio 2 ir 3 dienomis, Lietuvių A uditorijoj. Stato Omahos scenos
mėgėjų trupė, vadovaujama akt. Gasparo Veličkos. Jis ir minimos
pjesės autorius. Pjesėje vaizduojamas pamario žvejų gyvenimas.

DRAMOS STUDIJA

Gegužės mėnesį pirmuosius stu-
dijų metus baigia Čikagos Dra-
mos Studija. Ji buvo įkurta Kul-
tūros Tarybos ir šiuo metu remia-
ma Čikagos Lietuvių Bendruome-
nės Valdybos.

Dramos Studijoje lektorijau
rež. A. Rūkas, kuris dėsto vaidy-
bos sistemą, rež. Dikinis — impro-
vizaciją ir operos sol. Kutkus —
balso pastatymą.

Kursas numatytas išeiti per
tris metus.

Studija susirenka du kartus sa-
vaitėj (šį semestrą — antradi-
niais ir ketvirtadieniais) po dvi
valandas Marijos aukšt. mokyklos

patalpose. Šiuo metu studiją lan-
ko 10 mokinių, kurie ateinančio
sezono pabaigoje duos parodomą-
ją Dramos Studijos spektaklį.

Rudenį mokiniai Studijon bus
priimami ir nauji, kuriems pagei-
daujant, lektorai yra pasiryžę ju
kursą paspartinti, kad jie gautų
išsijungti į šiomėtinio Dramos Stu-
dijos sąstatą.

Džiugu, kad lietuvių jaunimas
domisi teatru, ir ryžtingai bei rim-
tai ruošiasi įdomiajam scenos dar-
bui, o taipgi, kad Čikagos Lietu-
vių Bendruomenės Valdyba remia
šį didelės kultūrinės svarbos dar-
bą, entuziastų lietuviško teat-
ro mylėtojų vykdomą.

VYRŲ CHORAS

Čikagos Lietuvių Vyrų Choras,
vadovaujamas operos solisto Vla-
do Baltrušaičio, yra pakviestas da-
lyvauti Kanados lietuvių dienoje
ir Kanados ir JAV lietuvių susi-
artinimo šventėje, kuri įvyks rug-
sėjo 1-3 dienomis Kanadoje, Win-
dsoro mieste. Duos pilną koncer-
tą. Šiomet, įvykstančioji Kanado-
je, Windsoro mieste Lietuvių Die-
na yra ketvirtoji Kanadoje. Pir-
moji buvo: Hamiltone, antroji —
Toronte ir trečioji, pernai — Mon-
trealyje. Gražus ir paskaitinas pa-
vyzdys ir Amerikos kolonijoms.

Čikagos Lietuvių Vyrų Choras,
vadovaujamas operos solisto Vla-
do Baltrušaičio, yra pakviestas da-
lyvauti Kanados lietuvių dienoje
ir Kanados ir JAV lietuvių susi-
artinimo šventėje, kuri įvyks rug-
sėjo 1-3 dienomis Kanadoje, Win-
dsoro mieste. Duos pilną koncer-
tą. Šiomet, įvykstančioji Kanado-
je, Windsoro mieste Lietuvių Die-
na yra ketvirtoji Kanadoje. Pir-
moji buvo: Hamiltone, antroji —
Toronte ir trečioji, pernai — Mon-
trealyje. Gražus ir paskaitinas pa-
vyzdys ir Amerikos kolonijoms.

šio kitus. Gal tik keletas senes-
nių ju klausėsi, nes tie visą laiką
į jį blikiėjo akimis, gurksnodam-
mi alų.

— Mūsų aukštos technikos pa-
žangumo laikais, kuomet pasaulis
dėl greito susisiekimo yra pasida-
ręs mažas, kuomet karai, kur jie
bekiltų, visvien dėl kokios priežas-
ties — kitokie negali būti, kaip
tik visuotini; kuomet visas pasau-
lis naudojasi nedaugelio tautų ga-
biausių protų naudingais išradimais
savo laubai ir patogumams —
užsispyrusiai kelti į padangę sa-
vo tautą, savo kultūrą, savo kal-
bą — yra nedovanotinas akumas.

— Rodos nedaug išgėrė, bet
kaip jį paveikė, net biau ru klausy-
sytis — pusbalsiu pasakė arčiau
lango sėdėjusi ponija savo kaimy-
nei į ausį.

— Ką negirtas galvoja — gir-
tas kalba — atsakė ši ir tuoj atsi-
gręžusi į apkalbamą vyrį, pakla-
usė jo: — Kas jus padarė tokiu
ciniku, ponas Jone?

— Mano nuoseklus galvojimas,
ponia Ona.

— Paneigti motinos kalbą, išsi-
žadėti tėvynės — Tamsta vadini
nuosekliu galvojimu?

— Palaukit, palaukit — aš dar
nieko nepašnekinau ir nieko neiš-
sizadėjau, tai tik mano išvados,
stebint gyvenimą.

— Girtomis akimis — įterpe
kažkas. Bet taikomasis ar nenu-
girdo, ar nenorėjo girdėti. Jis tē-
sė toliau.

— Man, pavyzdžiui, brangi yra
motina, ne jos kalba. Kokia kalba
jį mane bekalbėtų — man vis-
tiek. Mes žinome, kad maži vai-
kai lygiai gerai išmoka visas
kalbas, kiek tik jų girdi. Jeigu į
motina į mane būtų kalbėjusi ke-
liomis kalbomis, aš būčiau jau dē-
kingas. Bet ji nemokėjo svetimų
kalbų, kaip ir daugumas motinų
visose tautose. Iš čia joms ir gar-

bė, išlaikius savo kalbą, savo raš-
tą, nes kitokio nemoka.

— Tamsta bliuzni. Tamsta
įžėdi atminimą mūsų močiucių,
kurios išlaikė ir mums perdavė
senolių kalbą, net išsvijoję — su-
žė balsai. Pakilo neaiškus triukš-
mas.

— Nes jos kitaip negalėjo, —
nė kiek nesijaudindamas kalbėjo
tas pats vyras. Be to, mes išsvi-
jojame matome tikrai tuos išlaikiu-
siosius lietuvių. Bet tuos, kurie
paskendo svetimoje jūroje — kaip
dabar mėgsta sakyti — mes nega-
lime matyti, o jų yra nepalygina-
mai daugiau.

— Paskęsi ir Tamsta. — Tams-
ta jau paskendai! — Ką ten su-
juo, matote, kad paskendo stikliu-
ke, — sklido balsai.

— Stikliuke ne, brangieji, bet
jūroje visi lašai paskęta. Prieš
vėją neatpūsi — toks jau yra Tam-
stos dėsnis.

— Vadinasi, Tamsta nustojai
pūsti ir kaip nieko nereikiškas la-
šas, skubi į jūrą.

— Jeigu visa miela kampanija
čia yra jūra, tai aš esu joje pas-
kendęs.

— Matomai blogai jautėsi, pa-
taikęs ne į svetimą, bet į savo
"jūrą", todėl taip ir kalbi.

— Kalba, mano brangioji, yra
susižinojimo priemonė. Ir kiek
kalbų žmogus moka, tiek kartu jis
yra žmogus — taip sakė kartą
Vyūnas, laikydamas mums, gim-
nazistams, paskaitą Klaipeidoje.
Man žmoniškumas virš visko.

— Nesiteisink Tamsta — pasa-
kė vienas vyrų. Tiek girtas neesi,
kad nežinotum, ką kalbi. Mums
užtektinai aiškų, kad Lietuvą
Tamsta palaidojai. Ir jeigu dau-
giau yra tokių lietuvių, tai berei-
kalo mes bėgome.

(Bus daugiau)

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Publ. every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

Pavarde ar slapgyvardė pasirašyti
straipsniai: ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoją Redakcinė Komitija.
Straiptis ir korespondencija re-
dakcija taisy ir taipina savo nuom-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

Metams — 4.50; pusel metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Globas pakeitė savo pavidalą

Pranas Lukoševičius

Tikslu, kad laikraščiai ar vado-
vatjančios institucijos reikiama
propaganda kelia saulėtas nuotai-
kas ir dvasią tautiečių, besibla-
kančių emigracinėse pakelėse. Bet
gi labai svarbu, kad ši propagan-
da netaptų ir atitrūkusiu nuo re-
alybės pagrindų džingavimu, ka-
daisė lagerinių humoristų dviem
žodžiais išreikštus — "lietuviams
sekasi".

Skaitant pastarojo mėto įvai-
rių veiksmų komunikatus bei vie-
šus pareiškimus, gaunasi panašus
vaizdas. Elementariausi veiksmai,
išplaukiant iš esančių pareigų, lai-
vu noru apsimtyti ir atlikti už pi-
nigus, iškeliami kaip asmeniškio
pobūdžio darbai, savojoje spaudoje
komentuojami kaip žygių. Lie-
tuvų tauta stovi kovos prieš komu-
nizmą avangarde. Amerikos ir
kitų kraštų valdžios per savo at-
tinkamus pareigūnus bei įstaigas
tai konstatuoja ir Lietuvą laiko
kovos sąjungininku. Betgi ši pa-
dėtis, tautos iškovota ir krauju ap-
laistyta, visą laiką bandoma nu-
kelti į asmenines ar partijų sąs-
kaitas.

Veiksniai savo darbų planuose
numato ir iškilmingai deklaruoja
veiksnius, kurie sulgy įvykių eiga
bei raida jau privalėjo būti atlik-
ti. Tai vis dėl propagandos. Ne-
normos gaunasi vaizdas laukinio
žmogaus, išreiškiančio savimi pa-
sitenkinimą, plojant delnais sau
per šlaunis...

Po taip vadinamų VLIKo re-
formų, Užsienio Reikalų Tarybos
valdytojas pareiškė, kad minima
institucija ir toliau ves globalinę
politiką. Kantriai ir viltingai lau-
kėme, užmiršdami praeities ne-
veiklą ir praeities intrigas, sukėl-
tas šios institucijos. Patogūs vaik-
smams bei propagandai momentai
atejo ir jau baigia praeiti. Momen-
tai, kada sovietinės sąchmatų len-
tos figūros susvyravo, kada tarp-
tautinės jų niekšybės prisipažis-
tamos. Ir šiuo momentu "tautos
ir vyriausybės" atstovai matomi
beveidą senus smulkiausius tarp-
savio ginčellius ir betūpčioja, kaip
turistai prie sostų.

Iš visos širdies norėtume tikėti
vieno ar kito veiksmo komunika-
tams ar pareiškimams. Taigi ir
URT valdytojo teigiamai globali-
nei politinei veiklai. Žiūrėkime,
kaip tas globas atrodo, kuriuose
jo taškuose yra nužymėtos atlikti
ar galimų ir reikiamų atlikti dar-
bų gairės. Štai ta pastarųjų ke-
lių metų globalinė veikla: 1) Pa-
sakojimai apie atstovybę Bonoje,
bemažėjanti iki konsulato, pasų
išdavimo vietos ir pagaliau burbu-
lu sprogstančią. 2) Slapti pasita-
rimai su londoniškais lenkais,
neduodant apie tai žinoti net oficia-
liems Lietuvos pareigūnams. 3)
Pasivaikščiojimai po Pareino vyn-
uogynus ir Amerikos lietuvišką-
sias kolonijas, tariantis su savų
partijų užkulisiniais kabinetais
bei sudarant intrigas prieš asme-
nis. 4) Pakartojamas viduramžių
Lietuvos istorijos epizodas: dėl as-
meninės politikos ieškoti pirmo
mūšio pripažinimo ir paramos pas
kryžiuočius prieš savąjį. 5) Atsto-
vų bei agentų istorijos apie pasus,
imituojant nesamų barikadų pae-
mimą. 6) Nuolatinis palaikymas
tarpusavio kovos, dilgant aš-
kius kompetencijos ar pirmumo
klausimus.

Tuo tarpu veiklos laukai dir-
vonuoja. Juose ganosi ir veisiasi
komunistinės bacilos. Jaunimo ir
visuomeninės organizacijos susi-
darantys veiklos spragų jau nespė
ja užpildyti.

Taip jau yra, kad visuomenei
nusibodo panašios rūšies pasisaky-
mai. Ji pavargo ir abejinga yra.
Jau daugelis kamuotus daiktus
stengiasi matyti apvaliais, kaip tą
paplokščią globą, o rūžavą spal-
vą neatskiria nuo tautinių varšų.
Gera! — Mes pripažinsime, kad
URT politinė veikla yra pakanka-
mūsų jaunima: studentija, skau-
tiją ir bendrai lietuvišką atžalyną,
suteikiant jam progą pamatyti A-
merikos gražią sostinę, be to, su-
sipažinti ir pabendrauti savo tarpe,
senesniešius juos arčiau pa-
žinti, sueti į glaudesnį kontaktą,
surasti bendrą kalbą. Tas viskas
jungte jungtų jaunimą su senimu
bendriems lietuviškiems darbams
ir detų pagrindą stipresniam lie-
tuvybės išlaikymui. Panašią pa-
sitarimų — suėjimų didesniais
skaičiais ir iš skirtingų vietų dar
nera buvę. Šiame sąskrydyje bus
kaip tik geriausia proga vienims
su kitais susieti ir artimesnį pa-
žinti, išsikalbėti, pareikšti savo mi-
ntis ir, reikia tikėtis, bus rasta be-
dro sutarimo, kuris galės duoti
praktiškų vaisių. Patsai jauni-
mas, radęs šilto draugiškumo "se-
nesniuosiuose" — tikrai teigiamai
įvertins ir pamils pastaruosius ir
nesitolins nuo jų. Tai neabejoti-
naisi sulaukys jaunimą nuo nutau-
tėjimo, kuris dabar vyksta taip
greitu tempu. Šiame sąskrydyje
kaip tik bus tinkama vieta prak-
tiškai pademonstruoti savo pagei-
davimus skaitlingu dalyvavimu.
Juo daugiau vienu ir kitų atsilan-
kys, tuo bus didesnė reikšmė ir
geresnės pasekmės, todėl kas tik
gali, visi kviečiami į sąskrydį Va-
šingtone, birželio 16 — 17 dienoms.

Amerikos Lietuvių Tautinė Są-
junga, ruošdama šį plataus masto
sąskrydį, turi dar kitą reikšmingą
tikslą, būtent: sukviesti ir pirmu
kartu lietuvių išėjusių istorijoje
mūsų jaunima: studentija, skau-
tiją ir bendrai lietuvišką atžalyną,
suteikiant jam progą pamatyti A-
merikos gražią sostinę, be to, su-
sipažinti ir pabendrauti savo tarpe,
senesniešius juos arčiau pa-
žinti, sueti į glaudesnį kontaktą,
surasti bendrą kalbą. Tas viskas
jungte jungtų jaunimą su senimu
bendriems lietuviškiems darbams
ir detų pagrindą stipresniam lie-
tuvybės išlaikymui. Panašią pa-
sitarimų — suėjimų didesniais
skaičiais ir iš skirtingų vietų dar
nera buvę. Šiame sąskrydyje bus
kaip tik geriausia proga vienims
su kitais susieti ir artimesnį pa-
žinti, išsikalbėti, pareikšti savo mi-
ntis ir, reikia tikėtis, bus rasta be-
dro sutarimo, kuris galės duoti
praktiškų vaisių. Patsai jauni-
mas, radęs šilto draugiškumo "se-
nesniuosiuose" — tikrai teigiamai
įvertins ir pamils pastaruosius ir
nesitolins nuo jų. Tai neabejoti-
naisi sulaukys jaunimą nuo nutau-
tėjimo, kuris dabar vyksta taip
greitu tempu. Šiame sąskrydyje
kaip tik bus tinkama vieta prak-
tiškai pademonstruoti savo pagei-
davimus skaitlingu dalyvavimu.
Juo daugiau vienu ir kitų atsilan-
kys, tuo bus didesnė reikšmė ir
geresnės pasekmės, todėl kas tik
gali, visi kviečiami į sąskrydį Va-
šingtone, birželio 16 — 17 dienoms.

Maži trupiniukai

Rašo — A. J. Kaulėnas

Turėjau progos stebėti vienos
organizacijos suvažiavimą. Suva-
žiavimas, kaip suvažiavimas, nieko
ypatingo netektų atžymėti, jei ne
vienas, bet labai būdingas lietu-
viams, atsitikimas.

Diskusijų metu iškilo ginčas
tarp dviejų asmenų dėl vedamos
organizacijos linijos. Na, žodis
po žodžio, jų buvo ir karštesnių,
suvažiavime susidaro dvi nuomo-
nės: vieni palaiko vieną pusę, kiti
kitą. Tai buvo visai natūralu, jei
ne tragikomiškas finalas. Balsavi-
mu patikrinus suvažiavimo nusis-
tymą ir jo rezultatus paskelbus
— mažuma, kitais žodžiais tariant,
opozicija, apledo demonstratyviai
salę!

Neliesiu ginčo esmės, tai mū-
sų neliečia ir mums neįdomu, no-
riu tik konstatuoti faktą, jog mes
nemokame gyventi demokratinio
gyvenimo, nors toji organizacija
skelbiasi besanti viena iš pateptų
"žinovų" demokratinio gyvenimo.
Pasirodo, mes jokiū būdu nemo-
kame ir nesutinkame likti opozi-
cijoje — mažumoje. Jei jau aš
turiu nuomonę, tai visai nebesvar-
bu, ar ji teisinga ar ne, svarbu, kad
toji mano nuomonė būtų viešpa-
taujanti!

Tas mažas pavyzdėlis yra taip
dažnas mūsų visuomeniniame gy-
venime, jog ji galime pavadinti
ka "daugumai" — aš išstoju! Vai-
kiška ir naivu. O kodėl gi išsto-
jama?

Vakarų demokratas visiškai
priešingai elgtųsi tuo atveju: pra-
laimėjau šiandien, palauksiu ryt-
dienes ir laimėsiu. Ir teisinga. Yra
gyvenime daug dalykų ir puikių
sūmanymų, kurių pripažinimas iš
masės, daugumos, reikalingas lai-
ko. Ką šiandien dauguma atmeta,
dar nereikia, jog tai yra iš esmės
bloga. Visai ne. Galimas dalykas,
jog pats sūmanymas ir mintis yra
visiškai gera, bet ji tik kol kas

Lietuvių Sąskrydis Vašingtone

Jaunimas ir sąskrydį...

Lietuvių ruošiamas sąskrydis—
suvažiavimas, nuo pat jo paskel-
bimo, mūsų visuomenėje rado šil-
to pritarimo, kuris vis auge ir
plečiasi. Tiek pavieniai, tiek or-
ganizacijos, susipažinę su jo apim-
timi ir tikrąja reikšme, vis dides-
niais skaičiais pritaria ir remia.
Tai teikia visuotinio pobūdžio rei-
mę, kas užtikrina ir pilną pasise-
kimą.

Kitaip ir būti negalėjo, turint
galvoje tokį didžiulį kultūrinio
užsimojimo sąskrydį, kuris pademon-
struos amerikiečiams lietuvių
tautos kultūrinis pasiekimus ir
dar kartą supažindins Vašingtone
aukštusius pareigūnus su paver-
gtosios Lietuvos troškimais ir
svarba bei reikšme pačioms demo-
kratijoms dėti pastangas Lietuvos
išlaisvinimui. Juk tai mūsų visų
didžiulis pasiryžimas, į kurį pri-
valome visokeriopaip jungtis ir tal-
kinti. Todėl ne staugmena, kad
patriotingoji visuomenė, spauda,
kultūrinės organizacijos ir daugė-
lis politinių veiksmų ne tik džiau-
giasi ruošiamu sąskrydžiu, bet ir
aktyviai remia. Tarpe kitų cent-
rinę organizacijų, teigiamai pasi-
sakė ir JAV Lietuvių Bendruomenė,
kuri džiaugiasi kultūriniais šio
sąskrydžio užsimojimais.

Amerikos Lietuvių Tautinė Są-
junga, ruošdama šį plataus masto
sąskrydį, turi dar kitą reikšmingą
tikslą, būtent: sukviesti ir pirmu
kartu lietuvių išėjusių istorijoje
mūsų jaunima: studentija, skau-
tiją ir bendrai lietuvišką atžalyną,
suteikiant jam progą pamatyti A-
merikos gražią sostinę, be to, su-
sipažinti ir pabendrauti savo tarpe,
senesniešius juos arčiau pa-
žinti, sueti į glaudesnį kontaktą,
surasti bendrą kalbą. Tas viskas
jungte jungtų jaunimą su senimu
bendriems lietuviškiems darbams
ir detų pagrindą stipresniam lie-
tuvybės išlaikymui. Panašią pa-
sitarimų — suėjimų didesniais
skaičiais ir iš skirtingų vietų dar
nera buvę. Šiame sąskrydyje bus
kaip tik geriausia proga vienims
su kitais susieti ir artimesnį pa-
žinti, išsikalbėti, pareikšti savo mi-
ntis ir, reikia tikėtis, bus rasta be-
dro sutarimo, kuris galės duoti
praktiškų vaisių. Patsai jauni-
mas, radęs šilto draugiškumo "se-
nesniuosiuose" — tikrai teigiamai
įvertins ir pamils pastaruosius ir
nesitolins nuo jų. Tai neabejoti-
naisi sulaukys jaunimą nuo nutau-
tėjimo, kuris dabar vyksta taip
greitu tempu. Šiame sąskrydyje
kaip tik bus tinkama vieta prak-
tiškai pademonstruoti savo pagei-
davimus skaitlingu dalyvavimu.
Juo daugiau vienu ir kitų atsilan-
kys, tuo bus didesnė reikšmė ir
geresnės pasekmės, todėl kas tik
gali, visi kviečiami į sąskrydį Va-
šingtone, birželio 16 — 17 dienoms.

buvo daugumos nesuprasta. Ten-
ka palaukti, savo mintį puoselėti
ir tikėti, jog ji prigis ateityje.
Tai vis mūsų visuomeninio gy-
venimo ligos. Arba štai, dar juo-
kingesnis ir neretas faktas iš mū-
sų gyvenimo.
Du vienos minties bičiuliai,
abu vienos ir tos pačios organiza-
cijos nariai, bet, nelaimė, abu yra
susikivirčiję asmeniškame gyven-
ime dėl asmeniškų nesupratimų.
Vienas iš jų išrenkamas į organi-
zacijos vadovybę, gi antrasis iškil-
mingai pareiškia — jei jis išrink-
tas, aš išstoju iš organizacijos!
Kodėl? Ideja bloga? Juk jei
esi kurioje organizacijoje, esi jo-
je ne dėl asmenų, bet dėl patin-
kamos idėjos — minties, siekimų,
metodų. Tai vis vaikiški ir nesu-
brandėję darbai ir kapryzai. Tai
ligos, kurios kankina mūsų visu-
meninį gyvenimą ir neleidžia jam
visoje pilnumoje išsivystyti, o kar-
tu parodo kai kurių asmenų be-
galo didelį vidinį tuštumą ir mi-
zeriją.

Ar išgysime kada nors nuo šių
ligų?
Didelis klausimas, bet reikia tu
rėti vilties, jog pagaliau kada nors
ir mes sugebėsime ir galėsime gy-
venti normalų visuomeninį gyve-
nimą, kaip gyvena Vakarų pasaui-
lis, iš kurio mes dar galime daug
ir labai daug ko pasimokyti.

Šiuomi raginu tėvus siųsti sa-
vo paaugusius vaikus sąskrydin ir
suteikti jiems taip nepaprastą ir
retą progą pamatyti sostinę ir su-
sitvirtinti lietuviybėje. Tėvai pra-
šomi rimtai pagalvoti ir sudaryti
sąlygas jų vaikams vykti. Jie
jums bus tikrai dėkingi.

Tautinė Sąjunga deda didžiau-
sias pastangas teikti atvykusiam
jaunimui visokių lengvatų, kad
jis galėtų kuodaugiausia pasinau-
doti nemokamai. Štai visas jaunis
mas galės išklausti čiurlionių
koncertus, nuvykti pagerbti Ne-
žinomąjį kareivį ir lt. S. Harris,
žuvusio Kaune, kapus, apžiūrėti
sostinę, specialiais autobusais, spe-
cialus suėjimas ir jiems skirti šo-
kia, kalbos iškilmingame bankie-

te ir kita kas, vis nemokamai. —
Esame pasiryžę ir toliau siekti, jei
medžiaginiai ištekliai leis.

Šitos ir kitos lėšos, susijusios su
taip plataus masto sąskrydžiu, su-
darys milžiniškas išlaidas, kurios
tegalės būti padengtos geros va-
lios žmonių aukomis. Šiuomi kre-
piamės į visus, atjaučiančius šio
sąskrydžio didžiulę svarbą ir rei-
kšmę, prašydami medžiaginės pa-
ramos, kiek kas išgali. Visas au-
kas prašome siųsti bankinei įstai-
gai — Mutual Federal Savings
and Loan Assn., 2202 W. Cermak
Rd., Chicago 8, Ill., Vašingtone
sąskrydžio sąskaiton No. 7423. Dėl
kitų informacijų prašome kreiptis
į Sąjungos vietinius skyrius arba
į jos sekretorių J. Jurkūną, 6725
S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.
Dr. S. Biežis

ALT Sąjungos Pirmininkas

Lietuvos Nepriklausomybės Tarkos žodis dėl sąskrydžio Vašingtone

Artėjant Vašingtone rengiamo
lietuvių sąskrydžio dienoms, Lie-
tuvos Nepriklausomybės Tarkos
Valdyba, dar kartą apsvaarsėsi
jo pobūdį ir reikšmę svarbiausio-
jo lietuvių išėjusių uždavinio vyk-
dyme, viešai kreipiasi į laisvėje
esančią lietuvių visuomenę, ypa-
tingai į LNT sudarančią organiza-
cijų narius, kviesdama:

- 1) Bent šiaurės—rytų Jungtinių
Valstybių srityse gyvenančius —
kiek galima gausingiau birželio 16
— 17 atvykti į Vašingtoną ir da-
lyvauti sąskrydyje asmeniškai;
- 2) Visus kitus — dalyvauti jam
bent dvasiniu ryšiu, reikiant
solidarumą tam žygiui
a) materialine parama,
b) sąskrydžio komitetui ar tie-
siogį jo garbės pirmininkui vice-
prezidentui R. Nixonui adresuotais
laiškais ar telegramomis,
c) paskleidimu atitinkamais in-
formacijos, ypač lietuviškoje spau-

doje, laiškais redakcijoms ar kita
forma.

Nemenkindami jokių kitų at-
liktų ar rengiamų politinių žygių
arba kultūrinių pasirodymų ver-
tę, kviečiame šiam žygiui skirti
ypatingo dėmesio todėl, kad juo
kalbama už visus žodinius įtikinė-
jimus lengviau suprantama ir gi-
liau siekiančia tautos kultūrinio
vertybių kalba,

kalba gambiau organizuotu būdu
ir kalbama ne savo tarpe, o pa-
čiame didžiųjų sprendimų dary-
mo centre, kuriame glūdi daugiau
sia mūsų vilčių.

Ir Tėvynę išgirstas toks žygis
suvirtins tikėjimą, stiprins pavir-
gstančių atsparumą, saugos nuo
suklupimo neviltyje.
Todėl dalyvaukime ir remki-
me!

Lietuvos Nepriklausomybės
Tarkos Valdyba.

ŽODŽIAI LIETUVOS JAUNIMO PETICIJAI

Lietuvių Jaunimo Peticijos Cen-
trinis Komitetas yra gavęs visą
eilę laišku, išreiškiančių pritari-
mą ir paskatinančių šią jaunimo
akciją. Toks mūsų visuomenės
dėmesys yra didelė parama jauni-
mui. Dekodami visiems už suteik-
tus sutvirtinimo žodžius, skelbia-
me dalį šių laišku ir kartu kvie-
čiame visą visuomenę vieningo-
mis jėgomis remti Lietuvos Jaunimo
Peticiją.

Mielas Pirmininke,

Jūsų bendrai jaunimo pradėtas
darbas — sumanymas įteikti JAV
Prezidentui peticiją su 25 tūkstan-
čiais jaunimo parašų yra ir bus
geresnės pasekmės, todėl kas tik
gali, visi kviečiami į sąskrydį Va-
šingtone, birželio 16 — 17 dienoms.

Daug kas iš tautiečių jau buvo
bepradedęs nusiskūsti mūsų jau-
nimo neva šalinimusi nuo lietuviš-
ko darbo ir nesidomėjimu lietu-
viškais reikalais.

Šis žygis jau savaime duoda at-
sakymą pasireiškusioms pesimisti-
nėms mintims ir išsklaido bet ko-
kias abejones. Lietuvių jaunimas
eina lietuvišku keliu! Lietuvių
jaunimas yra lietuviškų kovų prie-
kyje!

Vyriausias Lietuvių Išlaisvini-
mo Komitetas niekad nebuvo nu-
stojęs tikėjimo jaunimu ir turiu
džiaugsmą Komiteto vardu pas-
veikinti Jus, o per jus ir visas
iniciatorių grupes, naudingą žygi
pradėjus. Esu tikras, kad užsi-
bręžtą parašų skaičių pasieksite.
Ši Amerikos lietuvių jaunimo
žygi lietuvių Tauta įrašys į Lie-
tuvos istoriją, kaip vieną Lietuvos
laisvinimo žygių.

Prašau perduoti Jūsų bendra-
darbiams mano padėką, o jums
nuširdžiai linkiu ir ateityje pas-
toviai budėti Lietuvos reikalų sar-
gyboje.

Jūsų visados
J. Matulionis
Vyriausiojo Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
Pirmininkas

Mieli Jaunieji Kovūnai,

Lietuvos Neprikl-bės T. Val-
dyba, patyrusi apie Lietuvos Jaunimo
Peticijos sumanymą, skati-
na visus LNT sudarančių organi-

zacijų Jungtinėse Valstybėse gy-
venančius narius bei rėmėjus kuo
energingiausiai Jūsų sumanymą
remti ir padėti jį vykdyti.

Ta proga esu Valdybos įparei-
gotas perduoti visiems Lietuvos
Jaunimo Peticijos sumanytojams
ir rengėjams nuširdžius Lietuvos
Nepriklausomybės Tarkos sveiki-
nimus ir linkėjimus kodidžiausios
sekmės bevykdant tą Lietuvos rei-
kalui neabejotinai naudingą užsi-
mojimą.

V. Rastenis
Lietuvos Nepriklausomybės
Tarkos Pirmininkas

Lietuvos Jaunimo Peticijos
Centro Komitetui

Malonėkite mums prisiųsti pa-
rašų blankų ir peticijų. Norime
prisiidėti prie šio gražaus veik-
smo. Dieve, padėk! Linkime Tam-
stoms didelio pasisekimo ir paties
Dievo atlyginimo už šį šventą rū-
pestį!

Su gilia pagarba
Sv. Pranciškaus Seserys
Pittsburgh, Penn.

— "Dainavos" Ansamblio nariai
Čikagoje organizuoti pasirašė
Lietuvių Jaunimo Peticiją.

— Lietuvių Jaunimo Peticijos
parašų rinkimo akcijon papildomai
įsijungė šių vietovių lietuviai.
Hollywood, Florida — parašus
renka V. Skupeika, Dorchester,
Mass. — J. Rasy, Hartford, Conn.
— J. Sekys, South Bend, Ind. ir
San Diego, Calif.

— Ohio Universitete, esančia-
mai Athens, Ohio studijuoją lie-
tuvai studentai renka parašus Jaunimo
Peticijai. Parašų rinkimo są-
rūpinasi V. Valaitis, Studentų Są-
jungos JAV Centro Valdybos iš-
dininkas.

— Skautų Vyčių Sąskrydyje
Čikagoje buvo renkami parašai
Lietuvių Jaunimo Peticijai.

— Lietuvių Filatelistų susirin-
kime parašus Lietuvos Jaunimo
Peticijai surinko studentas J. Liu-
binskas, o vaidinimo "Kepėjo Sū-
nus" pastatyme, Čikagoje, parašus
rinko P. Bagdonas ir R. Mieželis.

— Lietuvių Jaunimo Peticijos
Hartfordo, Conn., parašų rinkimo
komitetai sudaro: A. Giedraitis, G.
Krasauskaitė ir B. Bernotienė.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

— M. Gedvilą atleidus iš prem-
jero pareigų, tuo pačiu jis buvo
nusodintas nuo partijos biuro ir
paprastų CK narių eiles. P. Kun-
čina, Valstybinių ūkių ministerį
pažėmus iš tikrųjų CK narių ir
kandidatus, jis buvo pašalintas ir
iš ministerio pareigų. V. Vazalins-
ką iš CK nario kandidato pake-
lė į tikrus CK narius, jis pakilo
iš žemės ūkio ministerio pavaduo-
tojo į ministerius.

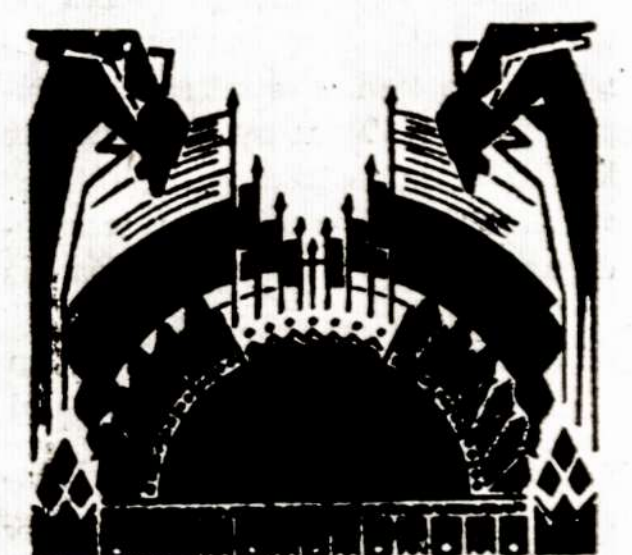
Vazalinskas yra apie 46 metų
amžiaus ir baigęs Žemės ūkio A-
kademiją. Dar Nepriklausomybės
laikais pasizymėjo kooperatyvinių
žemės ūkių idėjos skleidimu. 1940
met. sovietams okupavus Lietuvą,
Vazalinskas buvo paskirtas valsty-
binių ūkių viršininku. Šiose pa-
reigose jis buvo iki vokiečių - ru-
sų karo pradžios. Pradedus karui,
Vazalinskas su bolševikine valdžia
pabėgo Rusijon. Bolševiki-
kams iš Lietuvos pabėgus, buvo
rastas 1941 m. Vazalinsko prašy-
mas, kad jį priimtų į komunistų
partiją. Tarp kitko, Vazalinskas
yra deputatu aukščiausioj tary-
boj.

— Vilniuje esą yra apie 450 ki-
lometrų gatvių, bet lenkiškajame
kompartijos laikraštyje nurodoma,
kad tik 30% tų gatvių yra prava-
žiuojamos moderniomis priemonė-
mis. Tarp nepravažiuojamų gat-
vių yra minima ir Santarvės gat-
vė, jungianti šiaurės turgų su Pa-
nerių turgaviete prie geležinkelio
prekių stoties.

— Vilniaus "Lelijos" (siuvykla)
fabrikas kartais sugaista po kelias
dienes tik dėl to, kad lengvosios
pramonės ministerija, kuri tvarko
sagų reikalus, neatsiunčia į fabri-
ką laiku sagų. Panašūs dalykai at-
sitinka ir statybose, nes smėlio ir
žvyro tiekiamą į ministerijas tvarko
miestų ir kaimų statybos mini-
sterija.

— Lietuvos viešbučiuose prak-
tikuojama vieną kambarį nuomoti
dalimis, pagal miegamą vietą
dvieš ar keliems keleiviams, nie-
ko bendro neturintiems, nes indi-
vidualiai nuomojamieji kambariai
brangūs. Tokių kambarių turi ir
elegantiškas "Vilniaus", buvęs —
"Žoržo" viešbutis Vilniuje.

— Kaip pranešama, balandžio
18 d. po ilgos ir sunkios ligos Lie-
tuvijoje mirė operos solistė Vero-
nika Dagelytė — Valatkienė. "Šei-
mai ir artimesiems" užuojautą
pareiškė ir teatro kompartijos
grupė. Tačiau ji nieko neužsimi-
nė, kad velionies šeima 1941 metų
deportacijų buvo suardyta.

"Taip nusibodo svetimas dangus,
ir gatvės svetimos ir žmonės.

Norėtūsi matyti tėviškės laukus,
bent iš kartuvių paklodės..."

Kazys Boruta

SKAITYKITE!

Antri metal Anglijoje eina

TĖVŲ ŽEMĖ

LASO Anglijos Vietininkijos
leidžiamas laikraštis. Išėina kas
3—4 savaites. Turinys gyvas, įdo-
mus, nuširdžius ir tenykštį lie-
tuvų gyvenimą. Ilustruotas.
Prenumerata JAV ir Kanadoje
metams — 2½ dol., atskiras nu-
meris — 20 cnt.

Adresas: "Tėvų Žemė",

13 Frostic Mansions,
Frostic Place,
London, E. 1. England.

Cigaretėi cigaretę užsirūkius

Dr. Jonas Adomavičius

Kas neišeis iš namų surasti blogį ir jį nutrinti nuo žemės paviršiaus, pas tą pats blogis ateis ir stos prieš jo veidą.

Adomas Mickevičius.

BLOGIS jau čia pat. Jis ne už vartų. Jis jau beldžias į mūsų duris. Jis jau pro mūsų odą, pro mūsų plaučius lenda mūsų kūnams kvėpavimą užgnauždamas. Tai didesnė už karą, marą ir badą, kartu sudėjus, mūsų pabaisa. Tai visų — sergančiųjų ir juos gydantiųjų nekenciamas VEŽYS. Jis — jo baimė ir sveikiems ramų gyvenimą sutrikdo. Na, o kaip mes, su raukšlėmis kaktose taip intensyviai kovodami, ten pudros ir dažų tonus pildami su tikra mūsų giltine apsidirbam? Ar mes išeinam su dalgiu vežio, dar jam savomis žnyplėmis mūsų kūno nesukabinus, pasitikti? Ar mes tą

blogį ryžtamės nutrinti nuo mūsų tako taip, kad jis niekad nepajėgtų stotis prieš mūsų veidą? Juk susirgimai plaučių vežiu net 80% sumažėtų ir apie penkiolika tūkstančių šios pasaulio dalies gyvenotojų galima būtų nuo perankstyvų pakasynų kas met išgelbėti vien tik iš miniažmogio sau žmogumi patapus. Vien beždžionžmogio ma niurų atsisakius, vien besinarkotizuojančius nikotinu nepamėgdžiojant, galima didžia dalim vežio sėklų savam kūne išvengti. Tada galėtų tūkstančiai dabar be laiko krintančiųjų ramiai ir kultūringai savo amžių pragyventi.

Vežio bijom, tačiau jo sėklas savam kūne sėti nesiliaujam

Matyt, rūkymas yra neblogas elgesys, kad net nekuriu Šv. Rašto žinovai cigaretėi neatsispiria, mažutėlius pikindami, — galvoja tūla moteris saulėtose Sekminėse, viename Čikagos gražiausių parkų vaiką vežimėlyje beupnodama. Ji pati liesutė, kaip cigaretė, vos dažus ant savo smulkaus veido pakeldama, cigaretę rūko, pastarosios pelenų nuo vaiko veido neapsaugodama. Vaikai protestuojant, ji jo veidą nušluos, pelenų likučius nupučia ir pati toliau į savo plaučius blogį traukia. Ji čia pat tulpių žiedais ir žydinčių obelių kvapu alsuojančio pavasario nepastebi. Ji pati, kaip cigaretė būdama, dar cigaretę dantyse laiko, mat, jos niekas

Nekritiškas vaistų vartojimas paruošia mūsų kūnan kelią vėžiškai nusiteikusiai

Kai anais senais laikais gydytojas užtikdavo tokią ligonį, kurio ligos jis nesuprasdavo ir kaip ji gydyti, žinoma, jis minėtu atveju nežinodavo, tai tada jis prirašydavo tokiam sergančiajam trejų devynerių. Mažiausiai 27 įvairias medžiagas toks žmogus tada priminėdavo. Žolės bei lapo, šaknies ar žievės, šakniagumbio bei žiedo pavidalo sumaišytas gyduoles sergą iškart tada gerdavo. Šratų metodu toks gydymas medicinoje vadinamas. — Jei viena gyduolė nežinomos ligos nepaveiks, tai kita gal ją nugalės, — taip tu senų laikų gydytojas galvodavo. Suprantama, niekas tada apie galimą vaistų chemišką, vienas kitam priešingą veikimą, nepagalvo davo. Galėjo ir nuodingos medžiagos tokiuose mišiniuose atsirasti. Nieko geresnio po ranka ne turint, tada buvo brukama ligoninui tokie keliasdešimties medžiagų mišiniai. Toks gydymas šiam krašte "Shot-gun prescription" vadinasi ir, dėja, toks dar ir šandien daugeliui lietuvių įperšamas

Anksčiau žmonės nežinojo, kaip žinodami

Keistų laikų prigyvenom. Mokslui šratų gydymo metodą pasmerkus, rimtiems gydytojams ji seniai pamiršus, patys žmonės, ypač moterys, pradėjo šratų metodu gydytis — jie ir jos ėmė rūkyti. Cigaretės dūmo chemiškų tyrimų daviniai viršija bet kokias trejas devynerias. Ypač amerikoniškoje cigaretėje įvairių jaudinančių mūsų kūną medžiagų tuzinai priskaitoma. Toks moderniškais laikais šratų metodu gydymas skiriasi nuo senais laikais vartoto tuomi, kad tada žmonės didžiulis kiekis medžiagų suvartodavo norėdami pasveikti, o dabar žmonės patys sau sveikatą tokiu "gydymusi" suardo. Anot dr. Bertha Van Hoesen iš Čikagos, cigaretės savo sudėtimi primena nuoviras, kadaise raganų virtas grožio atgavimui ir Šekspyro Makbete aprašytas.

Daugelis mano, kad kalba apie tabako kenksmingumą yra ne daugiau, kaip daug triukšmo dėl nieko. Ypač tabako fabrikantai stengias tokias nuotakas žmonėms įpiršti. Visai kitaip reikalas atrodo tam, kuris kasdieną mato didesniais ar mažesniais paliegeliais dėl tabako virtusius mūsų kraujo brolius.

Rūkyti tabaką

Ir vaikai išmoko,

Nors vėžį jie gauna —

Nuodų paragauna...

V. K. s.

Jurgis Voldemaras

Dvilypis Hitleris

Jo vieta istorijoj

Žmogus, kuris per kelis metus silpną, reparacijų, betlarbės ir kitokių ekonominių sunkumų nuolatą kraštą padarė pirmaujančia valstybe, o kartu ir didžiąją Europos dalį pavertė pelenais ir griu vėsiais, istorijoj giliai įmynė savo pėdsakus. Hitlerinė epocha įdomi tuo, kad ją sukūrė ne kokia nors per pasaulį pasklydusi idėja, bet geležinės valios brutalus individas. Vokiškas nacionalizmas kitoms tautoms buvo svetimas; Hitleris jo ir nepiršo. Europai jis žadėjo naują tvarką, kurią visi suprato būsiant rasiniai vokišką. Hitlerio kareiviai nenešė su savimi naujų, revoliucinių idėjų, kaip Napoleono grenadieriai, bet jie nešė vokiečių tautos troškimą ir viltį pavergti kitas tautas ir jas užkinkyti savo patogumams. Del to vargu ar rasime kitą toki diktatorių, kuris savo tautos būtų taip dievinamas, o svetimųjų taip nekenciamas.

Hitlerio populiarumas

1955 metais Vokietijoj pasirodė dr. Otto Dietrich, buvusio Trečiojo Reicho spaudos šefo knyga "Hitleris". Ji buvo išleista po Dietrich'o mirties, o parašyta jam esant britų kalėjime. Iš šios knygos, kuri sudaro objektyvų veikalo vaizdą, matome, kokio populiarumo buvo pasiekęs Hitleris savo tautoje. Autorius, kuris prisipažįsta buvęs nacionalsocializmo idėjos suviliotas, rašo, kad ir karui prasidėjus, Hitlerio vardas buvo taip suaugęs su vokiečių tauta, kad bet koks pasikešimas jį pašalinti, būtų vokiečių sutiktas — kaip krašto išdavystė. Ne tik gyventojų masės, bet ir aukštieji narių pareigūnai taip tikėjo Hitleriu, kad per tai nematė jo pražūtingos veiklos ir iš jos kylančių pavojų. Tai buvo žmogus, kuris savo ištikiminius ir valią mokojo perduoti kitiems. O vokiečių tautos labai būdingas bruožas yra kaip tik "nekritiškas pasidavimas stipresnės asmenybės valiai".

Politinės klaidos

Autorius savo knygoje bando rasti atsakymą, ar Hitleris tikrai buvo genijus, kaip kad daugelis jį laiko. Pagal jį, kai kuriose srityse, Hitleris tikrai tokiu buvo. Jo nepaprasta atmintis, turtinga vaizduotė ir aiškūs sprendimai jį įgalino taikingame kurybinjame darbe pasiekti didelių laimėjimų. Bet Hitleris buvo žmogumi, kuriame šalia genialumo, glūdėjo ir aklas nesiorientavimas kai kuriais esminiais klausimais. Viena iš jo didžiųjų ydų, buvo jo nesuigaudymas tarptautiniuose reikaluose. Dr. Dietrich rašo, kad istorijos raidoje vokiečių tauta niekad nepasidavė perdideliu politiniu instinktu. Jos nepažinimas pasaulio kosmopolitinę plotmę turėjo didelę įtaką jos gyvenime.

Hitleris tikėjo užvaldyti pasaulį vien vokiečių rankomis, nesisikaitydamas su kitų tautų interesais. Visiškas Lenkijos okupavimas, nepalikant jai laisvos teritorijos, buvo didelė klaida. Prie to, dar prisidėjo nepaprastai žiaurus elgesys su pačiais lenkais, kas vėliau buvo praktikuojama ir visuose kituose okupuotuose kraštuose. Norvegijoj sudarytoji Quislingo vyriausybė neturėjo jokių ryšių su tauta ir negalėjo jos patenkinti. Norvegijos vyskupų ir studentų areštavimas išaukė vokiečiams antipatijas akademinjame pasaulyje. Belgijai ir Olandijai žadėtas suverenumas, kai tik kapituliuos Prancūzija, nebuvo ištesėtas. Jo elgesys su Prancūzija nerado pritarimo net pačių vokiečių tarpe. Paryžius neturėjo būti laikomas okupuotu, o jame turėjo įsikurti naujoji Prancūzijos vyriausybė, kuri su vokiečiais turėjo iškoti bendradarbiavimo galimybių. Hitlerio elgesys su prancūzais buvo nežmoniškas. Panašios politinės klaidos buvo padarytos ir kitur, ir tų klaidų vaisiais buvo aiškiai matomi, kai tik susilpnėjo vokiečių karinė galybė.

(Bus daugiau)

—●—

Siaurės molis

Klaipėdos švyturys. Ar berastum pasaulį gražesnę vietą, kaip Klaipėdos pajūris, Kuršių kopos, kurias mego ir svetimtaučiai. Čia ilsisi ir pirmasis Klaipėdos gubernatorius, Amerikos lietuvis, rašytojas Jonas Žilius — Jonas Jomila.

Truputis iš anų laikų Dainų šventės Lietuvoje 1938 metais

Klaipėdos kraštui — 1923 met. prisijungus prie Didžiosios Lietuvos, ten įsikūrus Šaulių rinktinėi, kuri susirūpino ir būriuose chorų steigimu. Chora! krašte smarkiai steigėsi ir turėjo gerą pasisekimą. Vėliau šie chorai pasivadino Giedotojų Draugijos choras ir vyr. dirigentu buvo paskirtas Antanas Vaičiūnas (gim. 1890. V. 30, miręs ? 1927 m.). 1927 m. Klaipėdoje buvo suruosta — pirmoji Dainų Šventė, kurioje dalyvavo 12 chorų su 600 dainininkų. Tokio pat masto šventė buvo suruosta 1928 m. Šilutėje, kur dalyvavo 16 chorų su 1000 dainininkų. 1933 metais Klaipėdoje suruosta antroji Dainų Šventė, kurioje dalyvavo 22 chorai su 1000 dainininkų. Bet 'tai buvo vien Giedotojų Draugijos chorų dalyvavimas, be jokių pašalinųjų jėgų. Lietuvių Muzikų Draugija 1938 m. Klaipėdoje, suruosta Klaipėdos rajono Dainų Šventę, kurioje dalyvavo 105 chorai. Bet tai jau ir Didžiosios Lietuvos chorai, žinoma, tik dalis, nes buvo rajoninė šventė, tik bendradarbiavimo formoje. Kas šioje šventėje pabrėžtina, tai dalyvavimas Amerikos lietuvių choro "Pirmyn", vadovaujamo muz. K. Steponavičiaus, kuris ir šiuo metu šiam chorui vadovauja.

— 1938 m. birželio 26 d. Vabalninkė įvyko Dainų Šventė, kurioje dalyvavo 7 apylinkės chorai: Alizavo, Biržų, Gelažių, Krinčino, Palėvenės, Salamiesčio ir Vabalninko chorai su 300 dainininkų. Dieną prieš tai, birželio 25 diena, buvo minima Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų ir Lietuvos Krikšto 550 metų sukaktys. Ta proga buvo duoti du koncertai. Religinis koncertas, dalyvaujant operos solistams — A. Dagelytei — Valatkienei ir Antanui Sprindžiui, Kauno Metropolijos Kunigų seminarijos chorui, vadovaujamam K. Kaveckui. Šiose abiejų dienų šventėse dalyvavo garbės svečiai: J. E. K. Paltarokas, prof. kan. F. Kemėšis, kuris bolševikų nukankintas Sibire ir miręs kankinio mirtimi ir visa eilė žymių asmenų. Tai buvo tolimos provincijos dainų šventė, kuri neliko tik atgarsiu tame krašte, bet buvo ir kitur ruošiamos dainų šventės, net parapijinės, bendradarbiaujant apylinkės chorams. Praeidavo geresniais pasisekimu.

— 1938 m. birželio 29 d. Kaune įvyko pavasarininkų kongresas, kur buvo suruosta ir pavasarininkų dainų šventė, dalyvaujant apie 3000 dainininkų. Dirigentais buvo: Mykolas Karkas, Antanas Budriūnas ir Konradas Kaveckas. Tais pačiais metais, birželio 26 d. Šiauliuose įvyko jaunaliuvių dainų šventė ir dalyvavo apie 3000 dainininkų ir dirigentais buvo: Kl. Griauzdė, J. Matutis, A. Šerėnas ir K. Jovaiša. Be to, svečiai ir programoje dalyvavo Amerikos lietuvių choras "Pirmyn", vadovaujamas K. Steponavičiaus. Dalyvavo ir skudutininkai, šokėjai.

— 1938 m. birželio 4 d. Centrinis L. Šaulių S-gos choras šven-

tė savo penkiolikmetį. Jis įsteigtas 1923 m. muz. Ant. Vaičiūno, kurį laiką jis ir vadovavo. Vėliau dirigentais buvo: Ant. Vanagaitis, J. Kamaitis, ir paskutinis — N. Martinonis. Šis choras savo repertuare turėjo ir svetimų klasiškų kūrinių ir meniniu lygiu choras buvo pirmieji. Koncertavo ir užsienyje: Latvijoje, Estijoje ir kitur. Sukaktis buvo minima Karininkų Ramovės salėje. Koncerte dalyvavo vyrų choras ir mišrus choras. Antroje programos dalyje: mišrus choras su simfoniniu Valsybinio Radijofono orkestru ir solistu V. Bacevičium, atliekant Č. Sasnausko kantatą "Bro liai" — ir kit.

— 1938 m. Kauno Konservatorija baigė 23 fortepijono klasę — 6, smuiko — 8, alto specializaciją — 1, violončelę — 1, fagoto klasę — 1, vargonų — 1, dainavimo — 4 ir kompoziciją — 1.

— 1938 m. rugsėjo 10—11 d. d. įvyko Ukmergėje rajoninė dainų šventė, kur dalyvavo 7 chorai su 1000 dainininkų. Vyr. dirigentu buvo J. Motiekaitis. Rugsėjo 11 d. buvo religinis koncertas, davęs L. v. Beethoveno oratoriją "Krištus Alyvų daržė", išpildant: Kauno Centriniam L. Šaulių S-gos chorui, operos solistams — J. Augaiytei, A. Kučingui ir J. Bacevičiui ir Kauno Radijofono orkestrui.

Iš skautų pasaulio

— Gegužės 19—20 d. d. J. J. Bačiūno ūkyje prie Sodų, Mich., įvyko skautų—skaučių vadovų suvažiavimas. Darbotvarkėje: keturi pašnekesiai, laužas, pamaldos ir atskiros Brolijos ir Seserijos vadovų sueigos. Suvažiavimo rengimo komisiją sudarė: pirm. — J. Vainys, S. J., Vyt. Černius — sekret. ir nariai — A. Klironienė, O. Siliūnienė, A. Ščiukaitė, Pr. Nezdžinskas ir Ed. Zobarskas. Suvažiavime dalyvavo skautininkai—es, ASS nariai, jūrų būdžiai, vyr. skautės, sk. vyčiai ir vadovai, pradedant nuo draugininkų.

— Geg. 6 d. Clevelande, Dirvos patalpose, įvyko Neringos tunto skaučių tėvų susirinkimas, kurio metu išrinktas naujas komitetas, susidedąs iš Jokubaitienės, Moccusaus ir Obeleno.

— Bal. 28—29 d. d. Waterburyje, Conn., įvyko LSB I-jo JAV rajono skautų vadovų susirinkimas, kurį specialiai iš Toronto atskrido LSB Vyriausias Skautininkas Stp. Kairys. Susirinkimo metu apie tautinį auklėjimą vienetuose kalbėjo A. Saulaitis, diskusijas skautiškų uniformų reikalą pravedė V. Pileika, vadovų lavinimo reikalus nušvietė R. Šilbajoris, dėl skautų ir vilkiukų patyrimo laisvųjų programos pakeitimo kalbėjo A. Saulaitis. Atskirų vietovių vadovai darė pranešimus iš vietovių veiklos. A. Matonis, šio rajono va deiva, nurodė rajono nuveiktus darbus, pažymėdamas, kad šiuo metu rajone yra 400 skautų. Skautiški vienetai veikia 10-je vietoviu.

Šeštadienį vakare, dalyvaujant skautėms, skautams ir gausiam būriui visuomenės, buvo nuotai kingas laužas, kurį pravedė R.

Kezys. Sąskrydyje viso dalyvavo 44 vadovai iš Bostono, Brocktono, Worcesterio, Hartfordo, New Britaino, Waterburio, New Haveno ir New Yorko.

— Bal. 29 d. Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje buvo iškilmingas aktas prof. M. Biržiškai pagerbti, kuriam buvo įteiktas aukščiausias Lietuvių Skautų Sąjungos garbės ženklas — Gedimino Vilko ordinas. Iškilmėse dalyvavo konsulas dr. J. Bielskis, klib. kun. J. Kučingis, ALTO pirm. A. Skirius, LB pirm. dr. K. Alminas ir gausus būrys skautų — skaučių bei visuomenės. Apie prof. M. Biržišką nuopelnus lietuviškai skautijai kalbėjo Pr. Pakalniškis. Garbės ženklą Profesorui užkabino inž. B. Stancikas. Šia proga gauta sveikinimų iš visų pasaulio kampų. Iškilmės buvo filmuojamos ir įrašytos į garsinę juostą.

— Bal. 28—29 d. d. Urbanoje, Ill., buvo rajoninis Akad. Sk. Sąjūdžio sąskrydis, kuriame buvo aptarta ASS skyrių veikla ir diskutuoti organizaciniai klausimai. Renginys, rengiantis rekomenduojama stiprinti ASS veiklą liet. kultūros įsisąmoninimui, aktyviai veikti Liet. Stud. S-gos veikloje bei dirbti skautų vienetuose, glaudžiai bendradarbiauti su kitomis akademinėmis organizacijomis ir kt.

Aplink Detroitą

EKSKURSIJA Į "NIDOS" VASARVIETĘ

Gegužės mėn. 27 d., Detroito Liet. Kultūros Klubas rengia ekskursiją į p. Kodačių "Nidos" vasarvietę, esančią 16228 Haviland Beach Road, Linden Mich., prie Lobdell ežero. Ekskursija įvyks šia tvarka: 11 val. 50 min. visi ekskursijos dalyviai renkasi prie Woodward Ave. ir 7 Mile Rd. kampo, paliai vaistinė (drugstore). Turintieji automobilius, pa imas asmenis, neturinčius automobilių ir po 12 val. organizuotai ar pavieniui išvykstama. Reikia važiuoti US 10 keliu, šiaurės kryptimi. Prievažius 87 kelią, pasukti į kairę ir važiuoti iki Fenton miesto Silver Lake Rd., pervažiuoti Linden miestelį ir už dviejų mylių pervažiuos Linden, po kairės sukis Lobdell Rd. keliu. Prie Lobdell Rd. yra didelė išskaba "Nida" ir toliau sulig išskabą vasarvietę rasite.

"Nida" yra ideali piknikams vieta ir visiems verta su ja susipažinti. Po ažuolais rasite eilę stalų ir ugniakurų vietas, galėsite pasigaminti karštų užkandžių. Bus galima gauti įvairių šaltų gerimų. Ežeras žuvingas ir mėgėjai turės progą pažuvauti ir pasistatyti žvegiškas.

Prašome ne tik K. Klubu narius, bet ir šlap Detroito liet. visuomenės ir šeimomis skaitlingai dalyvauti.

Pelną Kultūros Klubas skiria Vokietijos lietuviams skautėms paremti.

Norintieji gauti smulkesnius informacijas, prašome skambinti — Klubu sekretoriui J. Šapliui, tel.: LI 6-9626.

Kultūros Klubu Valdyba

Iš BALFO veiklos

Juozas Bačiūnas, garsiosios Tabor Farm vasarvietės Michigan valst. savininkas, paskyrė Balfio Čikagos apskrities gegužinės dalyviams vertingą dovaną — 1 savaitę nemokamų atostogų 1 asmeniui Tabor Farm vasarvietėje. Jei šios dovanos laimėtojas bus vedęs asmuo ir pageidaus atostogas praleisti su žmona ar vyru, tai reikės primokėti už antrąją pusę tik 50% normalios kainos. Ši dovana bus paskirta Balfio gegužinėje s. m. birželio 10 d. Bučo darže, Willow Springs, Ill.

Jos. F. Budrik, Inc. 3241 So. Halsted St., Čikagoje, paaugojo Balfio Čikagos apskrities vyriausią rinkinį laikrodį. Ši dovana bus paskirta gegužinės dalyviams s. m. birželio mėn. 10 d. — Bučo darže, Willow Springs, Ill.

Roosevelt Furniture Co., 2310 W. Roosevelt Rd., Čikagoje, paskyrė Balfio gegužinei radijo aparatą. Šią dovaną galės laimėti laimingasis gegužinės dalyvis s. m. birželio 10 d. Bučo darže, Willow Springs, Illinois.

"DAINA" televizijos krautuvė, 3321 So. Halsted St., Čikagoje — paskyrė Balfio Čikagos apskrities gegužinei stalinių laikrodžių.

Jonas Karvelis, 3322 S. Halsted St., Čikagoje, dovanuoja Balfio gegužinei knygą.

Salomėja Dambrauskienė, 7180 So. Richmond Ave., Čikagoje, dovanuoja šokančią lėlę, vaiko didumo.

Šios dovanos bus paskirtos laimingiesiems gegužinės dalyviams s. m. birželio 10 d. Bučo darže — Willow Springs, Ill.

ELENA KVEČIENĖ, gyv. 832 W. 33rd St., Čikagoje, per Balfio įstaigą sudarė 12 darbo ir buto garantijų, pagelbėjama 21 asmeniui atvykti į JAV, kurie nėra nei giminės nei pažįstami. Kvečienė yra tremtinė, atvykusi iš šalių prieš keletą metų. Tai yra Lietuvos "saldarainių" pavyzdys, kaip reikia vieni kitiems padėti sunkiose nevilties valandose.

BALFO Centre gautos aukos 1956 metų balandžio mėnesį:

Connecticut valst. — 150 dol., Florida — 25 dol., Illinois — 867 dol., Indiana — 257 dol. 5 cent., Michigan — 41 dol., New York — 78 dol., Ohio — 20 dol., Pennsylvania — 2 dol., Washington — 8 dol. 65 cent. Viso — 1448 dol. 70 cent. Nario mokesčio gauta: 131 doleris. BALFO sandėlyje gauti drabužiai, avalynė ir kiti daiktai, tik balandžio mėn.: Connecticut — 45 svarai, Illinois — 42 sv., Massachusetts — 164 sv., New York — 603 sv., New Jersey — 62 sv., Pennsylvania — 110 sv. Viso 1.026 svarai.

Čikagos aps. Balfio gegužinė

Ivykys birželio 10 d. Bučo darže, Willow Springs, Ill. Programoje: — A. Lekečinskio linksmas scenos vaizdelis "Stovykla parke", A. Le-

Iš L. Šaulių veiklos

Šį šeštadienį "Bus audra"

Gegužės 26 d. — šeštadienį 7 val. 30 min. Lietuvos Auditorijoje ruošiamas Čikagos Šaulių Klubo sezono uždarymas — balius. — Programoje: scenos vaizdelis iš pavergtos Lietuvos gyvenimo — "Bus audra" ir šokiai, grojant Br. Jonušo orkestrui.

Šaulių Klubu valdyboje

Čikagos Šaulių Klubu valdyboje įvyko pasikeitimų. Išėjus P. Norkaičiui, įėjo — J. Dambrauskas ir vieton išėjusio J. Pakalkos — Nijolė Sapalaitė, žinoma baletininkė, kuri kartą paskirta ir jai nimo vadove.

NARIŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės 13 d. Don Varno poste salėje įvyko Šaulių klubo narių susirinkimas, kurį pravedė klubo pirm-kas A. Valatkaitis, sekretoriavo V. Abramikas. Į susirinkimą buvo pakviestas dr. J. Adomavičius, kuris skaitė šauliams ypatingai gražią ir turiningą Motinos dienos pritaikintą paskaitą.

Šalpos reikalai. Klubu p-kas painformavo šaulius apie įvykdytą piniginių rinkliavą, kaip ligonei C. V. narei Š. Elzei Jankutei sušelpiti. Rinkliavą, pagal aukų lapus, vykdė šaulės moterys tik šaulių ir jiems prijauniančių tarpe. Surinkta ir pasiūsta 305 dol. Rinkliavą vykdė šios šaulės: Koncienė — 105 dol., G. Šilingaitė — 75 dol., A. Narbutienė — 31, J. Varonckienė — 35, Rožėnienė — 26, E. Grigaliūnienė — 17 ir N. Šapalaitė — 12 dol. Be to, kiek anksčiau, pasiūsta iš klubo kasos 25 dol., už ką Elzė Jankutė savo nuoširdžiu laišku padėjo klubo šauliams. Tuo pačiu reikalu C. V. narys N. Rapolas Skiptitis, vaizdžiai nušvietęs a. a. Martyno Jankaus asmenį ir neįkainojamus jo darbus Lietuvai ir nurodęs didelį reikalą šelpiti jo dukrą E. Jankutę, išdalino kai kuriems šauliams tam reikalui susidariusio komiteto aukų lapus, kviesdamas šaulius ir toliau prisidėti darbu ir aukomis.

Parengimo reikalai. Smulkiai aptarta ir pasiskirstyta pareigomis, įvykstančiame gegužės 26 d. Lietuvos Auditorijoje parengime, kur Šaulių Klubu Vaidybos kuopelė, vadovaujant Vl. Išganaičiui, suvaidsnis dar niekur nestatytą veiklą "Bus Audra".

Ruošiamo Vašingtone sąskrydžio reikalai. Klubu p-kas, supažindinęs su gautu raštu iš sąskrydžio rengimo komiteto, pasiūlė tuo klausimu pasisakyti susirinkimui.

Susirinkime dalyvavę šauliai didėle dauguma pasisakė už tai, kad šaulys, nežiūrint kokių jis be-

keičinsko parašyti humoristiniai kpuletai ir kita, vienu žodžiu — įdomiausia programa, ką galima tik Balfui. Be to, visa eilė vertingų laimėjimų. Balfui vadovauja energingas pirm. kun. St. Šantaras ir veiklus, neišsėmiamos energijos reikalų vedėjas Alb. Dzirvonas.

būtų politinių bei religinių pažiūrų, su savo darbu, moraline bei materialine pagalba, turi būti ten, kur vyksta lietuvių tautos populiarinimo darbas, o ypatingai mūsų pavergtos Tėvynės Lietuvos laisvinimo byloje, neatsižvelgiant, kas tą darbą vykdytų. To reikalauja iš šaulio pati Šaulių S-gos ideologija. Todėl ir nutarta ruošiamą lietuvių sąskrydį Vašingtone remti ir prie jo padengimo išlaidų prisidėti, paskiriant iš Klubo kasos nors 10 dol.

Sporto reikalai. Isteigtas sporto skyrius, kuriam vadovauti sutiko Jonas Perkūnas. Pirmoj eilėj numatyta suorganizuoti sportinio šaudymo sekciją, kuriai vadovauti sutiko Amerikos armijos ats. kpt. šaulys H. Petraitis. Tam reikalui jau ir dabar Klubas turi Vaidybos kuopelės ir jos paskirytų narių nupirktus 3 sportinius šautuvus. Žinoma, lygiagrečiai steigiant ir kitų sporto šakų sekcijas.

Vincas Ramutis

IŠ NEW YORKO LIETUVIŲ VEIKLOS

Gegužės 5, Tautinis Akademiniš Sambūris New York, buvo susirinkęs aptarti aktualių reikalų.

Sambūrio pirm. J. Sirusas apibūdino praėitų metų veiklą, pažymėdamas, jog valdybos dėmesys daugiausia buvo nukreiptas į pastangas suartėti su jaunimu. Jaunimo organizuojamam žurnalui, kurio tikslu buvo kreiptasi į Taut. Akad. Sambūrį, pažadėta moralinė ir materialinė parama. Sambūris deda pastangas ir Vašingtono sąskrydį įtraukti kuodaugiausia jaunimo.

Izd. P. Paprockas patiekė praėitų metų sambūrio apyskaitą. Į susirinkimą atsilankė nemaža narių ir gyvai išdiskutavo daugelį klausimų. Svarstyta ir įnešta vertingų sumanymų, kaip pagyventi veiklą.

Į naują valdybą išrinkta: Stasys Gudas, Jurgis Sirusas, Petras Paprockas, Birutė Rimgaillienė ir Emilija Čekienė.

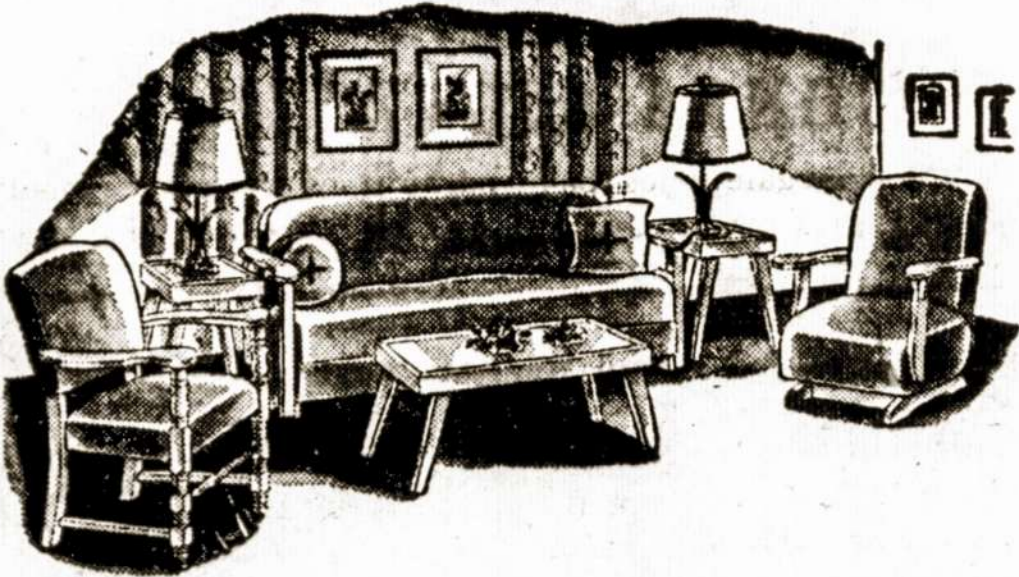
Susirinkimui pirmininkavo S. Gudas, sekretoriavo — G. Siliūnienė. Po susirinkimo diskusijos tęsėsi prie tradicinio alučio stalo.

Ir moterys dirba

V. Jonuškaitės — Leskaitienės bute neseniai įvyko Lietuvos Moterų Atstovybės Klubu susirinkimas, kuriame klubo pirm. V. Leskaitienė pranešė iš moterų veiklos, o Pab. Mot. Tarybos Liet. Atstovybės pirm. L. Bieliukienė apie Atstovybės veiklą — tarptautiniu mastu.

Pab. Mot. Tarybos Liet. Atstovybės Klubas pakeista į Lietuvos Moterų Atstovybės Klubą, nes ši moterų organizacija veikia ne kar tu su kitais pabaltiečių moterų klubais, o tik lietuvių tarpe. Atstovauti svetimųjų tarpe renkama Liet. Mot. Atstovybė, kuriai jau

ĮVAIRŪS PATAISYMAI IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel: HE. 4-5848

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias kronis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-1 St.). Tel: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

ilgą laiką pirmininkauja L. Bieliukienė.

Susirinkimas nutarė pasiūsti į Vokietiją regionalinei valdybai — 100 dolerių, kurie bus sunaudoti Vokietijoje likusiems našlaičiams bei ligoniams ir seneliams šelpiti, švenčių progomis ruošiant minėjimus ir kt.

Klubas gauna daug gražių laiškų iš susėlptų mūsų nelaimingųjų.

Verta paminėti

Ši moterų veikla yra gana plati. Ji neapsiriboja surengusiu metus porą arbatėlių, kaip tai daugelio net ir spaudoj kartais yra užmetinėjama. Liet. Mot. Atst. Klubas ruošia parodas svetimiesiems supažindinti su mūsų menu bei kultūra. Tos parodos ruošiamos daugelyje miestų, bet ekspozicijos dažnai tie patys būna. Ypač jų daug turi ir labai vertingų, — New Yorko klubo pirm. V. Leskaitienė, kurių pilną dėžę prieš porą savaičių vagys išėmė iš automobilio, pakeliami į Patersoną, N. J., kur turėjo būti neužilgo paroda. Automobilis buvo sustojęs vienoj New Yorko gatvėj.

Dėl šių dingusių brangių ekspozitų pergyvena ne vien jų savininkė Vincė Jonuškaitė — Leskaitienė, bet ir visos klubo narės, kurios daug kartų jais didžiaus, stovėdamos parodose ir aiškindamos svetimtaučiams jų menišką vertę bei kilmę.

E. Č.

Vakarų Vokietija

Jau kuris laikas užsitęsė bendradarbiavimo nesklendimai tarp L. L. B. Krašto Valdybos ir Darbo kuopų, kaip skelbia PLB Krašto Valdybos Informacijos, — abipusiu susitarimu pašalinti. Darbo kuopas šiame susitarime atstovavo inž. K. Valiūnas, J. Baltušaitis ir kun. Br. Liubinas.

Pagal tuos pačius šaltinius, gegužės mėn. 19—21 d. d. Krašto V. ba suruošė Vasario 16 d. gimnazijoje "Kultūros Dieną".

Paryžius. Europos Darbo Kongrese bal. 27—29 d. d. Paryžiuje, kurį organizavo Socialistinis Sąjūdis už Europos Integraciją, Lietuvos Socialistų Partija tremtyje atstovavo J. Glemža.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tartą ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

JAUKIAI

RALEISI

VAKARŲ

CICERO UŽEIGOJE LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ
Čia be gardžių gėrimų ir eskandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50.
Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGŪS SAŽINGAS PATAIKAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMU. — IRANKIAI KAIP PATYS SUNK VEZIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel: WALbrook 5-9209

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų

LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ

Sažingas taisyimas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "ELGIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,

YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.

ELGIN

Only watch with DURAPOWER MAINSPRING

Pasakose apskatinėjama ir dainose apdainuota

Karčiama ružava--Meister Brau Tavern

Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke,
2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti —

Sav. O. A. JOMANTAL. Tel: VI. 7-2429.

ARS-FOTO STUDJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera aprauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

27 metai patyrimo siuivime

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plauuu ir prosniu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3218 W. 38 St., Chicago, Ill. Telef.: YARD 7-6035

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir viso PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliumo dalys.
1934 W. 59th Street Tel: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyres automobilijų specialistas

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Sinclair gazolinas

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel: REPUBLIC 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934
2641 West 71 Street

LIUDĖSIO VALANDŲ

Saukimo

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliumo vieta
Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime kopyčią arčiau Jūsų namų.

Š. M. GEGUŽĖS 27 D.

visi Čikagos ir Cicero lietuviai
apleidžia savo namus ir vyksta
į Bučo daržą — Willow West
Picnic Grove Willow Springs, Ill.
į LAS gegužinę

Atvyk ir Tu su savo šeima ir
pažįstamais. Bus įvairūs šokiai,
žaidimai ir dainos.

Gausūs lietuviškų valgių ir
gėrimų bufetai bei daug kitokių
įvairenybių.

Kviečia

LAS Cicero Skyrius

KĄ JIE DIRBA

GERB. SKAITYTOJAI,

Dėl laiko stokos, administracija ne visada gali laiku pranešti Tamstoms apie prenumeratos pabaigą. Prie šio arba artimiausių numerių Jūsų adreso pažymėta data, reiškia prenumeratos pabaigą arba siuntinėjimo pradžią susipažinimui.

Norėdami sutaupyti laiką ir sumažinti "L.L." išlaidas, labai prašome Tamstas artimu laiku prenumeratas pratęsti be atskiro pranešimo. Ta proga prašome prisijusti besidomaujančių "L.L." adresų, kad galėtume pasiūsty susipažinimui. Nuoširdūs Tamstoms linkėjimai.

Administracija

Dėl "Lietuvos Geležinio Fondo"

Šiomis dienomis yra laukiama "Lietuvos Geležinio Fondo" įstatų legalizavimo.

Šio fondo pirmoji sąskaita yra atidaryta 1953 m. vasario mėn. 15 dieną Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago 2202 W. Cermak Rd. Sąsk. Nr. 4761.

Lietuviai — Roselandas 6:1

Gegužės mėn. 20 d. LFK "Vainutas" žaidė pirmenybių rungtynes "National Soccer" lygos pirmenybėse, susitikdamas su Roselando futbolininkais, kuriuos sumušė 6:1 (3:0). Įvarčius įmušė: Linartas — 2, Libus — 2, Blandis — 1, Kozeniauskas — 1.

Sekantį sekmadienį numatyta išvyka į Detroitą neįvyks, kadangi vietos sporto klubas "Kovas" atsisakė mūsisiškius priimti. Jie ten turės pirmenybių rungtynes, kurios jiems buvo neseniai paskirtos.

Evaldas Laifertas.

"Laisvosios Lietuvos" skaitytojas, ir uolus talkininkas, be to, aktyvus Šaulių Klubu ir Sporto Klubu "Vainutas" narys, šiomis dienomis išvyksta į Dėdės Samo kariuomenę. Linkime sėkmės ir laimingo sugrįžimo!

IŠNUOMUOJAMA,

o taip pat gali būti ir

PARDUODAMA

V I L A

Beverly Shores, Indiana.

Teirautis: darbo dienomis nuo 6—10 val. p. p.
911 W. 32 Str., Chicago.
Telef.: YArds 7-8276.

Sekantį dieną po vestuvių — žmogus pasijunta septyniais metais vyresniu. Bacon.

UNIQUE LONGE-NIGHT CLUB

VALERIJA VAITEKŪNAS, INC.

1522 W. 51 Str.

HAVAJŲ SALIONAS

Su gyvąja Havajų muzika ir šokiais.

Jauki ir mistiška nuotaika vienišoms sieloms!

Č I K A G A

ALTA, teoretiškai imant, sudaro visos prieš karą veikusias lietuvių politinės srovės, išskyrus komunistus. Bet jo veiklą liečiančios informacijos, yra siunčiamos visai lietuviškai spaudai, neišskiriant ir taip vadinamos "dypukiškos" spaudos, kas yra visi natūralu. Bet kaž kodėl šitokių informacijų tiesioginiai negauna "Laisvoji Lietuva"? Šitai sakydami nieko negalime nusiskusti ALTO skyriais, kurie visuomet randa reikalo "Laisvąją Lietuvą" painformuoti. Šito pasekoje, Laisvoji Lietuva" visų ALTO veiklą liečiančių informacijų, kaip pavėluotų, savo skiltyse negali talpinti. Ji tegali ir jai telieka tik pasisakyti (kad ir pavėluotai) dėl tų ALTO veiksmų, kurie "Laisvosios Lietuvos" nuomone, nesuderinama su Lietuvos laisvės kova. Betgi iš šito kai kas gali susidaryti įspūdis, kad "Laisvoji Lietuva", keldama vien ALTO neigiamybės, turi tikslą griauti ALTA. Pažymime, kad taip nėra.

Idomu būtų žinoti, ar ALTO Vykdomojo Komiteto veiklą liečiančios informacijos "Laisvajai Lietuvai" nesuunčiamos ALTO V. Komiteto nutarimu, ar tik jo sekretoriaus P. Grigaičio asmenine nuožiūra.

Dainų Šventės naktinių komisiją sudaro:

Pirm. — J. Paštukas ir nariai: Z. Bazaras, L. Bildušas, P. Gribienė, V. Indriulėnas, P. Nedzinskas, E. Strikienė, E. Sulaitis ir F. Valinskas.

"Daina" kitose patalpose

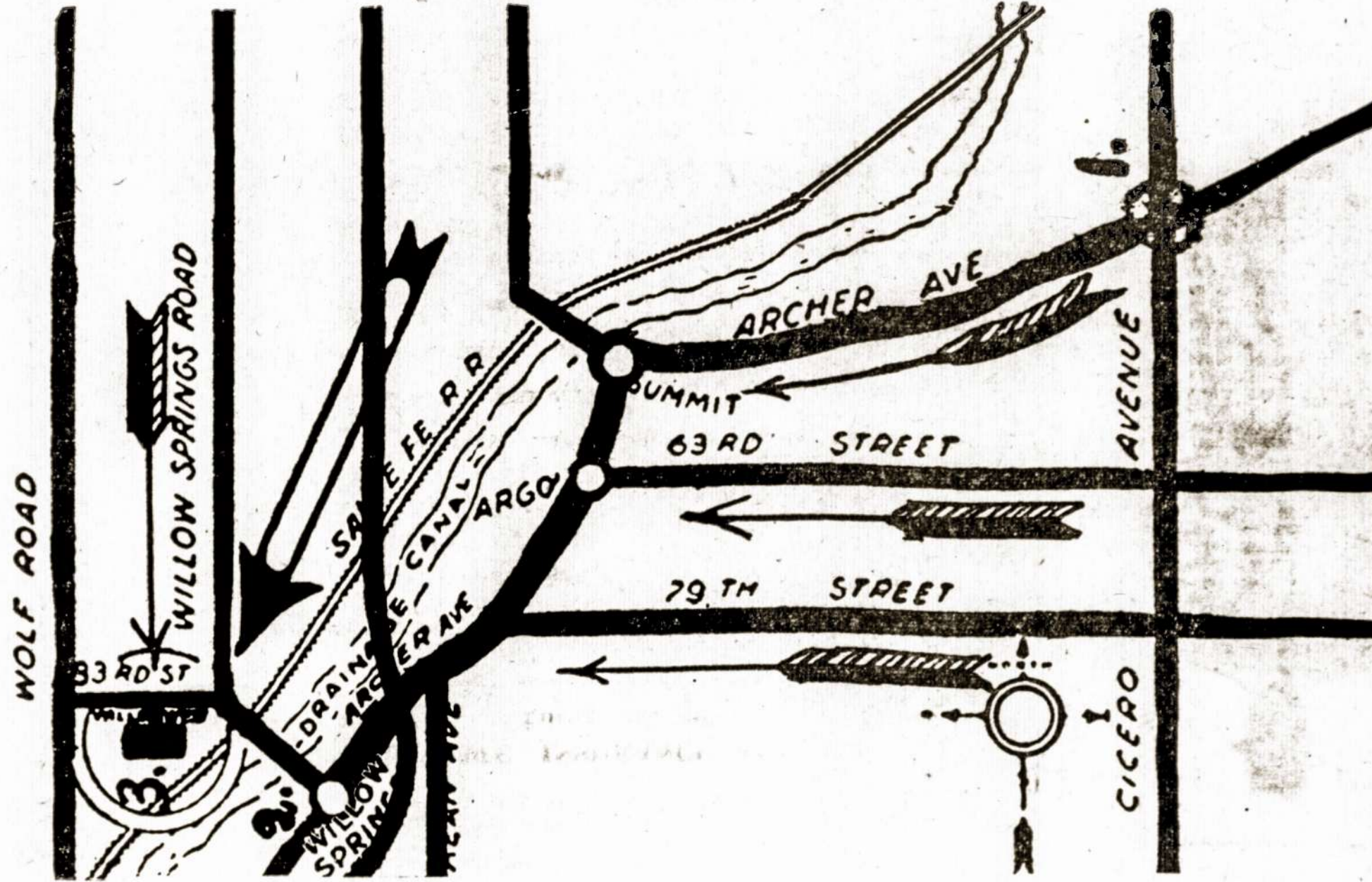
Žinoma "Dainos" radijo ir televizijos parduotuvė, vadovaujama inž. Alfonso Semėno, plėsdama savo prekybą, persikėlė į kitas patalpas: 3321 So. Halsted St., Chicago 16, Ill.

Sausio mėn. KARYS pradėjo spausdinti graikų klasiko Ksenofono:

"DEŠIMTIES TUKŠTANČIŲ ŽYGIS".

Užsisakykite KARIJ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Lithuanian Club

Svetainė 3212 So. Halsted prėmė nauji savininkai, tremtiniai: Juozas Končius ir Nelė Žilinskienė.

"Tiesa, iš baudžiamųjų sugrįžo mūsų / maža. bet ten, — už mūsų pečių, — / kolonos brolių: nuo Žalgirio, nuo Sibiro,

/ Giedraičių ir Kaukazo — pasėjų griaučių maršai grūdina / lig šiolei..."

Jonas Graičiūnas

VLADAS VAITEKŪNAS

DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS

Dažome naujus ir senus namus iš oro ir iš vidaus.

Be to, dažome bažnyčias, sales, restoranus ir kt.

Turime visas apdardas. Skambinti: Bishop 7-4035.

Adr.: 1522 W. 51 Str., Chicago 9, Illinois.

WALTER KLASH'S
Town of LAKE UTILITIES
EASY TERMS T.V. SERVICE
FURNITURE • CARPETING • APPLIANCES • TELEVISION
1800-02 W. 47th St. (Corner of Wood) Phone LA 3-7771, 2, 3, 4

Ben Star
QUALITY FASHIONS
Chicago's Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. YARDS 7-3900
Open Mon. & Thurs. Noon-11 P.M., Other days 9:30 to 5:30
KREIPKITEŠ PAT LIETUVI PARDAVEJA
JONA KANI
IR BŪSITE MANDAGIAI APTARNAUTI
GINTOJE KALBOJE

LIETUVISKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai. AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeiškite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WAlbrook 5-5671

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirksite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituanica Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautvinių šios kepyklos gaminių. — Laik tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakomė:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PProspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—9, tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7869

Tel.: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS
Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

Val.: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

Dr. VYTAUTAS DARGIS

Gydytojas ir Chirurgas

Priėmimo valandos:

pirm., treč., penkt. — nuo 9 iki 12 d. n.
Antr. ir ketvirtad. — nuo 5 iki 9 val. p. p.

KILDARE CLINIC

5115 So. Kildare Ave.

Tel.: RE 5-5600.

Namų tel.: LUDlow 5-2522.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Įskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas:

ofiso LAfaet 3-4949

namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street

Tel.: Virginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus pataravimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

P. ir J. JOKUBKOS

TV, DEIMANTAI

IR LAIKRODŽIAI

Pardavimas ir taisymas
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

"DANA"

yra didelis pasirinkimas gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir moterims drabužių.

Savin. A. ir D. PAREIGIAI

Telef.: TO 3-6591

1445 South 49 Ave., Ciceroje

NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ

KRAUTUVĖ

649 West 119 St.

Sav. Juozas Bešonis

WA 8-2009 ir FR 6-6336

Pristato į namus, taip pat po būvims ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

Pavasarių, vasarių, sportinių, darbinų ir išginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR
BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Cia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam list-mokėjimui be nuosimčių! Mandagus pataravimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

